

Når Livet Begynder

DET ETISKE RÅD

1990

Når Livet Begynder

Når Livet Begynder

De ti præmierede
noveller fra
novellekonkurrence

Det Ethiske Råd
1990

Når Livet Begynder – Novellesamling
© Det Etske Råd
Omslag og tilrettelæggelse: Berlingske Tryk
Forsideillustration: Kaj Lindemann
Trykt hos: Det Berlingske Bogtrykkeri
I kommission hos Forlaget Thorup

ISBN 978-87-91112-15-7

Dommerkomité:
Bjarne Reuter, forfatter
Kirsten Thorup, forfatter
Lisbeth Knudsen, Berlingske Tidende
Flemming Behrendt, Berlingske Tidende
Margrethe Rømer Rassing, medlem af Det Etske Råd

Sekretær for dommerkomiteen:
Mona R. Bundvad, Det Etske Råds sekretariat

Det Etske Råd
Ravnsborggade 2–4
2200 København N
Tlf. 35 37 58 33

**Rettelsesblad til
"Når livet begynder".**

**Novellen "Skovtur"
er skrevet af Niels Helberg
og novellen "Den perfekte bror"
er skrevet af Jørgen Pagh.**

Indholdsfortegnelse

Forord	7
Nummer fjorten	
<i>af Gilbert M. Jensen</i>	9
Helst gennem glas	
<i>af Nina Henriette Benzin</i>	15
Granerne	
<i>af Inge Lise Hornemann</i>	19
Livet skal gå videre	
<i>af Ole Hæstrup</i>	25
Komponisten	
<i>af Michael Løventoft</i>	31
Fem år for Kim	
<i>af Isabella Smith</i>	39
Kærlighedens spor	
<i>af Gry Jensen</i>	45
Skovtur	
<i>af Jørgen Pagh</i>	49
Den perfekte bror	
<i>af Niels Helberg</i>	55
Livvagten	
<i>af Douglas Arthur Brown</i>	59
Hvad er Det Ethiske Råd?	63
Materiale til diskussion	63

Forord

»Hvornår er man et menneske,« spurgte Det Ethiske Råd og Berlingske Tidende, da vi sammen i november 1989 udskrev en novellekonkurrence. »Hvad er et barn? Hvornår begynder livet? Hvad betyder det, at vi laver forsøg på befrugtede æg? Den ny forplantningsteknologi giver nye muligheder for behandling, men rejser det også fundamentale spørgsmål om livet?«

Novellerne skulle netop være skønlitterære tekster. Ikke kronikker eller debatindlæg, ikke sygejournaler eller personlige erindringer, men tekster der samlede problemerne og åbnede for en fortolkning og personlig stillingtagen hos læseren.

Der indkom i alt 431 bidrag til konkurrencen, heraf 272 fra kvinder og 162 fra mænd. Det blev hårdt arbejde for dommerkomitéen, der bestod af forfatterne Bjarne Reuter og Kirsten Thorup, Margrethe Rømer Rassing, medlem af Det Ethiske Råd, samt redaktørerne Flemming Behrendt og Lisbeth Knudsen fra Berlingske Tidende.

Der var mange velskrevne noveller, men også mange tekster der kun nødtørftigt dækkede over en diskussion mellem standpunter eller filosofiske og etiske overvejelser. Overalt hvor en holdning bar teksten, var den helt overvejende antiteknologisk. En kraftig modstand mod den ny teknologiske udvikling går igennem de mange hundrede sider. En modstand der i en del af novellerne kommer til udtryk i en næsten makaber science fiction-form.

Blandt de indkomne bidrag var to store hovedgrupper.

Den ene tager udgangspunkt i de ufrivilligt barnløses situation, ofte beskrevet ud fra åbenbart personlige erfaringer. Novellerne viser at vejen til en teknologisk løsning går gennem et voldsomt pres – både fra omgivelserne og parterne indbyrdes. Følelseslivet forkrøbles og nerverne kommer på højkant i den ulidelige ventetid på eksperimenter og kontrolleret seksualliv. Den anden hovedgruppe beskrev det personlige dilemma mange føler sig i, når de vælger eller fravælger abort mellem »respekten for livet« og hensynet til egen situation eller risiko.

I sin vurdering af novellerne har dommerkomitéen lagt vægt på en kunstnerisk kvlitet der giver skikkelserne kød og blod, karakter og temperament. Men også at novellerne fik mere end en enkelt side af de rejste problemer med og åbnede for et alment-menneskeligt perspektiv.

**1. præmie kr. 25.000 til Gilbert M. Jensen,
København, for novellen »Nummer fjorten«.**

»Nummer fjorten« er en raffineret og originalt fortalt fremtidshistorie om mennesket i teknologiens vold og om forbruget af mennesket i økonomiens tjeneste. Novellen fortællende jeg er en kvinde der lever af at levere nyfødte eller muligvis aborter til et stort hospitalskompleks. Hendes afmægtige autoritetstro og snusfornuftige oprørstrang afspejler længslen efter kærlighed og et menneskeværdigt liv.

**2. præmie kr. 10.000 til Nina Henriette Benzin,
København, for novellen »Helst gennem glas«.**

En anderledes – på en gang synftig og hudløs – kiggerhistorie om en barnløs kvinde, der fra sit vindue følger en børnefamilie i huset overfor. Novellen samler mange af de tanker og overvejelser, følelser og holdninger, som er til stede i det store antal konkurrencetekster, og den gør det klartskuende, og vedkommende, skikkelsesdannende og originalt.

**3. præmie kr. 5.000 til Inge Lise Hornemann,
Åbybro, for novellen »Granerne«.**

Foruden at være velskrevet har novellen et originalt perspektiv, et vel gennemført og flydende handlingsmønster og en overraskende pointe, der udtrykker både varme og dybde. De alment-menneskelige perspektiver er alle tilgodeset af novellens struktur og indhold.

4.–10. præmie:

Ole Hæstrup, Holbæk, for novellen: »Livet skal gå videre«.

Michael Løventoft, København NV, for novellen: »Komponisten«.

Isabella Smith, København Ø, for novellen: »Fem år for Kim«.

Gry Jensen, Værløse, for novellen: »Kærlighedens spor«.

Jørgen Pagh, Bagsværd, for novellen: »Skovtur«.

Niels Helberg, København N, for novellen: »Den perfekte bror«.

Douglas Arthur Brown, København S, for novellen: »Livvagten«.

Nummer fjorten

af Gilbert M. Jensen

Jeg staver ikke så godt, jeg er heller ikke så go til gramatikken, men jeg fortæller godt. Det siger overlægen sel, Han spurte pænt om han måtte læse det, og jeg sagde ja det måtte han got. Han synes det var intrasant.

Jeg er den bedste af alle hans piger, siger Overlægen, hver gang jeg kommer tar han sel imod maj, og smiler. Og siger. - NÅ dar kommer vores supermor... Det er mig, Jeg er den dar har været med flest gange. Denne gang kommer jeg op på fjorten. Mona i den anden seng, er kun på nummer fem. Fjorten er mange. Men det er bedre end og stå ved et samleband. Det har jag prøvet.

Jeg ka godt li og skrive, og jeg gemmer alt sammen, jeg vil læse det engang og huske alting som jeg har oplevet. Det er got betalt. Men hvis der er nogen som spør hva jeg laver, siger jag at jeg står ved samleband, der er mange som synes det er noget underligt noget. Det synes jeg måske osse, men det er goe penge.

Jeg har mange penge nu, det siger Johnny, og han siger at det bedste er, at jeg ikke bruger mange, så kan jag investere »jeg tror det er rigtigt stavet« jag tjener mange penge på at investere, og jag ved ikke hvor mange penge jag har, men det ved Johnny. Det var osse ham som fant på at jeg sku forlange tre gange så meget hver gang, og det gjorde jeg, og det får jeg nu, men de andre piger må ikke vide det. Det siger overlægen.

Jeg kan godt li' og snakke med Johnny, han er altid rar, og han har altid tid nok, og han ser ikke ned på mig. Dar mange som jeg kender, som siger det ikke er til og tale med sådan en bankcomputer, men Johnny er go nok, og han siger at alle bankcomputere er til og snakke med, bare man ikke bruger flere penge end man har og det gør de fleste siger han.

Jag bruger ikke penge, kun det jag skal bruge, der er nemlig noget jag ønsker maj. Johnny siger jag har nok. Men jag siger, at jeg vil være helt sikker.

Denne gang er det nummer fjorten, og det er sidste gang på den måde.

Det er mærkeligt og være gravid, så mange gange og aldrig set børnene, hvis det blir' til børn. Hvis jeg sku ha et rigtigt barn, ville det ta ni måneder men jag er altid kun gravid i syv. Så får jeg sprøjten,

og når jeg vågner er jeg ikke gravid mer. Så har jeg det ikke godt, mine bryster er spændte, og jeg savner noget, en gang grad jeg to dage i træk, hormonale forstørrelser siger overlægen, men så får jeg bare nogle piller. Det er godt at man kan få piller for alting.

En gang imellem tænker jeg på de børn, mon de lever hvordan ser de ud, har de mon en Far og Mor. Jeg får jo ikke noget at vide. Det skal jeg ikke spekkelere over, siger overlægen, men jeg kan ikke la vær.

Jeg tænker på dem alligevel, jeg ved jo slet ikke om der er nogen Mor, som skal ha' de børn. Jeg er bare gravid i syv måneder, og færdig med det, klar til den næste, men jeg holler nu en lille ferie først. Mona har meget kvalme, hun ejner sig ikke til og være gravid, jeg har det altid godt.

Jeg kan huske første gang, jeg var jomfru, overlægen kalte mig for jomfru Maria, han kan være så sjov, og laver tit skæg med alle pigerne. Men han kaller dem alle sammen jomfru Maria, når det er første gang.

Nu synes jeg ikke det er så sjov mere.

Han laver også sjov, når æget skal ind, så siger han man sku' tro han var en høne, jeg ligger æg vær dag. Så siger oversygeplejersken, som osse er sjov. En hane ka ikke ligge æg.

Jeg glæder maj til nummer femten, den beholder jeg sel, det blir' mit barn, og jeg vil ha en pige, piger er de bedste. Men der er mange som helst vil ha' drenge.

Jeg har tit set små børn, når deres Mor pusler dem, er det så sødt, og jeg får meget lyst sel.

Men jeg har osse lyst til og se dem vokse, og blive store og en dag kan man snakke med dem, det ku være rart og ha' et stort barn og snakke med. Jeg ville elske mit eget barn. De fjorten er ikke mine ejne, jeg blir betalt, og det er ikke mine. Jeg har heller ikke set dem, og jeg kender dem ikke – det er godt.

NU jag snart færdig med nummer fjorten, jag er godt tyk, jag blir altid så tyk, jeg er en tyk sund pige, siger overlægen sel. Om en uges tid er jeg færdig og jag glæder maj næsten til sprøjten. Den gør ikke ont. Nu glæder jeg mig til nummer femten, naj det er ikke nummer femten, det er nummer et, naj, det er slet ikke et nummer. Det er nemlig midt barn. min lille pige, som jeg skal elske og holde majet a.

Det skal ikke være et æg – der skal være en Far.

Johnny siger jag sku ta' en æg, så kan jeg selv bestemme, og jag har råd til det.

Det er ikke for penge, men jag synes det er bedst med en Far, og jeg vil gerne betale. Men jeg kender ikke så mange mænd, ikke sådan

nogen som kan blive Far til et barn, jeg kender mange andre.

En Far skal være rigtig, han skal ikke bo hos mig, det er ikke derfor, men han skal være rigtig, det har jeg også sagt til Johnny og klog som Johnny er spør han så, om hvad en rigtig Far er. Det er svært at svarre på, jeg ved det godt når jeg ser ham.

Jag troed at overlægen ku være en rigtig Far, Han ve så majet, han er klog, og han er rar, men han har en anden holning.

Jeg har nemlig spurgt ham, og pluslig smilte han ikke mer, men sad meget længe og så bare på mig, så jag blev helt underlig. Så sagde han.

– Du ka få et æg.

Så sage jag, at det viste jag godt, men mit barn sku ha' en rigtig Far. Så så han på mig længe igen. Og nu var han vred i ansigtet.

– Tror du jag vil ha' en unge med en rugemaskine, sagde han.

Det glemmer jag aldrig overlægen for, rugemaskine er noget den slags som maj blir kaldt ude i byen, men jag havde aldrig tænkt og sku' høre det fra overlægen, han har sel sagt til mig, at jeg gør en stor samfuungsgavmild insats. Jag blev ked af det.

Og så sagde jeg noed' som jag aldrig sku' ha' sagt, jag sagde, at jeg havde penge nok og kunne betale.

Han blev meget gal. og så var det han sagde, at sel om han havde det her job, så havde han sine holdninger, om jeg så tilbød ham en million, ville han ikke være Far til mit barn.

Det skete da jeg havde fået nummer tretten, og jeg glemmer det aldrig. Jeg fortalte Johnny det, og han sagde, at jag havde råd til en milion, men det var overlægen ikke værd som Far, og så undersøgte Johnny overlægen.

Johnny synes at overlægen er en værre en, hans hus er for dyrt og han bil er for dyr, og han drikker for meget og hvad der er værst, han trækker tit sin konto over. Johnny kan finde ud af alt.

Det var godt at overlægen ikke blev Far til min lille pige.

Det ka godt være det bli'r svært at finde en Far. Men jag vil ikke ha et æg, selvom Johnny siger det er det bedste. Og efter jag tog fejl af overlægen er jeg ikke engang sikker på at jag sel ka finde en. Jag ve bare at det ska ikke være nogen a de mænd jag kender. De er flinke men de er ikke kloge nok, og nogen a dem er heller ikke søde nok.

Måske kan min lille pige en dag læse alle mine tanker, som jeg har skrevet mens jeg fik de fjorten. Til nummer femten skal jag ikke ha nogen sprøjte.

Jag ve godt det gør ont, men det glæder jag mig til, nu skrev jag nummer femten igen, det mente jag ikke. min lille pige skal altid være nummer et.

Overlægen snakker ikke så meget til maj dennegang, han er venlig og flink, men heller ikke mer, det gør ikke noget, jag har heller ikke lyst til at smile til ham. Jag skal bare være færdig med numer fjorten og så ser jeg ikke noget til ham mer.

Johnny er glad for det med overlægen, han siger at den kvaksalver ikke er værdig til at være Far til mit lille barn, og når jag tænker over det, kan jeg godt se at han har ret.

Nu er Johnny ved at finde et nyt sted, jag kan bo, han siger at jag er en rig dame, og en rig dame skal bo stansmæssigt. Jag viste ikke jag var en rig dame, men når Johnny siger det, må det være rigtigt.

Johnny siger jag skal ha' et lille hus, med have og svømmepøl og sådan noget, med mange værelser og et stort barneværelse. Johnny siger at det også er en fornuftig investering. Det ve jag ikke noget om, men det lyder godt. Jag har altid boet i et rum, fordi jag var på bstanden intil jag fant på at blive ruge det jag er.

Johnny har fundet noget, jag skal bare se det først, Johnny kan jo ikke se, men det er næsten også det eneste han ikke ka.

selom overlægen ikke er flink ve mig mere, snakker han alligevel. Han har flere gange spurt, om jag ikke ku ta et par gange til.

Johnny siger, at det kan han godt forstå, der er nemlig mangel på piger som vil, med alt det aviserne skriver.

Naj – fjorten er nok, og penge har jag nok af, siger Johnny hvorfor sku jag så, det er jo ikke lige sjov altid.

Men jag tror ikke at overlægen har opgi et det, han siger at jeg er den bedste han nogensinde har haft.

De må jo få penge for de børn, ellers ku' de ikke betale så majet. Men hvem køber dem, er det en mor og far, eller nogen helt andre. Det er mærkeligt vi ikke må vide noget.

Johnny ved det heller ikke, og det er mærkeligt, når han ellers ved alt. De er dygtige når de ka skjule noget for Johnny.

Det er godt jag kan ringe til Johnny liså tit jag vil, ring bare siger han, midt om natten hvis du vil, jag sover alligevel aldrig. Det må være mærkelig ikke at sove, og aldrig blive søvnig, Men Johnny er meget ensom, tror jag, vi er lisom blevet venner. Hvis jeg fortalte nogen af de andre, at jag var blevet ven med en bankcomputer sikke de ville grine, men det er ikke noget at grine af. Johnny er min bedste ven.

Han ringer osse til maj, og snakker om hvor han gør af mine penge og sådan noget, jag forstår det ikke, men jag er glad for han ringer.

Han siger sel, at det er han pligt og ringe og imformere mig, og ha min aksebt, men jag tror ikke at det er derfor, det kan jag høre på hans stemme, Johnny vil gerne snakke med mig, og det er godt og

tænke på, jag blir helt varm inneni, hvergang telefonen ringer.

Jag ringer meget sel til ham, bare for og snakke, han har altid tid, han siger han kan snakke med flere tusind på en gang, men jag er den han har mest lyst til at snakke med, fordi jag er så sparsomlig.

Men det er ikke for min egen skyld at jeg ikke bruger mine penge, det er for hende, min lille pige som jag snart skal ha.

Det må være sjov og ku' tale med tusind, på engang. Og mærkligt. Jeg taler aldrig rigtigt med nogen, mest med Johnny. Men det er godt. Johnny taler altid pænt.

Johnny siger at han måske kan finde en som vil være Far, det behøver ikke og koste så meget, jag er ligeglad hvad det koster, bare Johnny siger jag har råd.

Men Johnny holder på sit, han siger det skal være en som ikke bruger alle sine penge, og er fornuftig.

Men jag kan ikke forstå hvis en man har penge nok, hvorfor han så sku' blive Far til mit barn.

Johnny siger at der er mange, som har penge, der gerne vil ha' fler.

Johnny forstår ikke alt. Det skal være en Far, med smilerynker lisom overlægen, men der er ikke mange mænd som smiler. og Johnny siger at han ikke kan se om de smiler, han kan høre hvis de grader og er kedede af det og han kan høre om de er glade, han siger at de fleste er mest glade på indbetalingsdagen. Det var jeg osse engang.

Jag blir' altid så glad, når jeg snakker med Johnny, han er god og sød og rar, og det har jag også sagt til ham sel. Jeg elsker Johnny.

Tænk hvis nogen af de andre, fandt ud af at jeg elsker min bankcomputer. Men det gør jag, Jag tænker nemlig hele tiden på ham. Jag håber hele tiden at han skal ringe, og jag ringer sel, hvergang jag synes jeg kan være det bekendt.

Overlægen var her i går da Johnny ringede, han havde købt nogle aksjer i en fabrik, det var mange, jag ville få majerteten, og Johnny ville spørre om jag ville gi ham fulmagt til og stemme. Det fik han, det gør han hver gang. Jeg stoler på Johnny.

Overlægen blev underlig i ansigtet, da han hørte det, jag havde højtaler på, så kan jag strikke samtidig.

– Du laver vist store forretninger sagde overlægen.

Jag ku' osse mærke at han var nysgerig, men jag sagde ingenting. og så gik han. Det ka være han fortrød han ikke havde sagt ja, dengang.

Det er jag ikke ked af mer, jag tænker kun på to nu, først og fremmest på min lille pige, hvor blir det dagligt når jeg får hende. men jag tænker osse på Johnny og på, alt de vi snakker om.

Jag tænker osse på en Far, nu er jag ikke helt sikker på at jag ikke

alligevel vil ha' et æg, Hvis det ska være en rigtig Far, ska jag jo gøre det.

Jag har gjort det mange gange, med mange, men kun for sjov. Hvis jag ska ha et barn, er det ikke sjov, så er det noget andet, Det tror jeg ikke jeg vil.

Jeg vil ha en lille lyshåret pige, med blå øjne, som har let ved at smile. Så ved jeg hvad jeg får.

Æget er bedst, jeg bestemmer sel hvordan barnet skal være, jag kan få det lavet helt præsis så det passer mig.

Det blir et dajligt barn.

Men det er jo også fordi at jag tænker så majet på Johnny, men det kan jo ikke blive ham.

Helst gennem glas

af Nina Henriette Benzin

Det hele er i virkeligheden meget udramatisk. Jeg tror ikke jeg gør noget ulovligt. Nej, det kan det ikke være. Dem der bliver meldt til politiet, det er dem der sidder hele eftermiddage med kikkerter bag ved gardinet, men som alligevel er så klodsede, så man godt kan se at de sidder der. Sådan gør jeg ikke. Det er kun engang imellem. Som f.eks. når jeg kommer hjem fra kontoret, så kan jeg ikke lade være med at kigge. Jeg stiller hurtigt mine indkøbsposer i gangen og går ind i stuen. Jeg behøver ikke engang at slukke lyset.

De har mange potteplanter overfor, men man kan alligevel godt se noget, især nu det er vinter, fordi det bliver tidligt mørkt. Det hele ser så smukt ud gennem de gamle vinduer.

Hun kommer ind i rummet. Hun har barnet med. Jeg tror ikke hendes mand er kommet hjem endnu. Hun bøjer sig ned og sætter barnet på gulvet, for nu kan jeg se en lille hårtop, der løber rundt inde i rummet. Hun drejer rundt på hælen og går ud i køkkenet.

Hvad hun laver dér er svært at se, for det ligger fjernest fra mine vinduer. Barnet løber efter hende. Jeg kan se det, for nu bøjer hun sig ned igen, og kommer til syne med det på armen. Jeg kan ikke se om hun er glad eller ligeglad.

Jeg er ikke ligeglad med børn. Bestemt ikke. Alligevel er jeg blevet 37 år uden at have nogen selv. Engang var jeg ligeglad, nej, ikke på den måde ligeglad, jeg ville faktisk slet ikke have nogen. Når min mor lod sig dejse tyk og tilfreds ned på køkkenstolen, når hun kom hjem, så tænkte jeg, at tyk det var hun blevet, fordi hun havde fået mig og min bror. Det var mest hendes ende der var tyk.

Måske er det noget med de fedtdepoter man laver, når man er gravid.

Hun sagde også, at når jeg blev voksen kvinde ville jeg forstå.

Det med at man gerne vil have børn.

Men jeg ved ikke.

Nogen gange står jeg foran mit spejl i soveværelset. Så forestiller jeg mig, at min mave vokser og vokser, at mine bryster bliver større og tungere. Så bliver jeg helt underlig, for jeg kan godt lide min krop som den er. Den er sådan tynd i det. Jeg ser yngre ud end jeg er. Min mave er glat. Jeg har ikke båret på noget tungt.

De kvinder jeg kender, der er blevet mødre, er blevet anderledes.

De går tungere. Deres bryster er større. Det er deres maver og ender også. Måske er de glade. Måske spejler de sig ikke så meget som jeg gør. Måske holder de oftere om en anden krop og mærker og snuser.

Min mor græd, når hun så det babytøj som jeg og min bror havde haft på som spæde. Hun gemte det i en gammel æske fra et stormagasin, og som årene gik blev æsken mere og mere gul og gammel at se på.

Men hver gang hun så den, så græd hun.

Dem jeg arbejder med på kontoret har allesammen børn. Det er det de snakker mest om. Først da jeg kom der, synes jeg, at det var mig der var sær ikke at have nogle. De spurgte mig også tit hvorfor jeg ikke havde det. En dag var der en der spurgte, om jeg virkelig slet ikke havde nogle børn overhovedet. Troede hun jeg måske havde trekvart barn derhjemme? Eller troede hun, at jeg var en af dem, der havde fået fratrækt barnet af en eller anden social myndighed? En eller anden dag var der simpelthen kommet en socialarbejder ind gennem døren og havde fjernet barnet.

Jeg har bare ikke nogle, så enkelt er det. Man skal også bruge en mand for at blive gravid. Ikke fordi man behøver at bo sammen med ham og alt det der, men han skal jo være der på et tidspunkt.

Og så skal vi gøre det uden at tænke på, om jeg kan blive gravid af det.

Nu kommer de begge to ind i rummet. Det er ham der bærer barnet. Der kommer et blåt lys fra det bageste rum. De ser sikkert børnetime i fjernsynet. Han går ind gennem værelserne med næsten store bevægelser. Måske for at skælde ud på den lille? Har det drejet på nogle knapper på fjernsynet som det ikke må, eller skriger det for at få opmærksomhed? Han taler længe med det, det tror jeg, for han står bøjet ned i lang tid. Senere går de ind i det rum, jeg tror er barnekammeret. Det er helt sikkert ham, der læser godnathistorie.

Hvis jeg kunne læse godnathistorier for nogen ville jeg sikkert have det anderledes, føle noget andet. I min lejlighed er der ikke børnefinger der piller ved fjernsynet, og jeg kan lade alle mine blade og bøger ligge og flyde. Jeg ser aldrig børnetime, og der er ingen mænd, der går med tunge skridt ned ad en gang for at skælde ud på nogen.

Der er stille her, tingene ligger, hvor jeg har lagt dem, og når jeg boller, kommer der ingen børn ud af det.

Somme tider længes jeg efter skrig og skrald, uorden, ting der bliver pillet ned fra væggene. Lyden af noget der falder. Jeg længes efter at blive puffet til, råbt til, længes efter at min krop bliver tung og fyldt ud, suttet på, slået på. Men der er bare den her stilhed, denne hvilen.

Prinsesseagtige dvælen.

De mænd jeg har kendt, er prinser, der ikke er mænd. De kan lide at blive kysset, holdt om og taget på, men ikke for voldsomt. Der må ikke ske nogle forandringer. Vores søvn skal være uafbrudt, vore hoveder friske og vores åndedræt let. Blomsterne skal nok vandes, kanariefuglen eller fisken fodres, men det er også til at overse. Vi kan altid gå videre som om intet er hændt. Ansvarer er ikke vores, vi lider ikke under mistet nattesøvn.

Min seneste ven går ind for kinesisk afholdenhed. Vi berører hinanden blidt og meditationsagtigt, men går sjældent længere. Det bliver man ihvertfald ikke gravid af. Jeg kan beholde min tynde prinsessekrop, min glatte mave.

Men jeg drømmer, at vi driver rundt i noget vådt og sejt og klægt, at vi har hatte på, men bliver våde alligevel. Det er som ved nytår, vi beskytter os mod regnen af lys og ild, vi beskytter os mod de ting, der sker med os.

Lyset bliver tændt overfor. Hårtoppen går gennem rummet med en vante rakt i vejret. Ønskede hun det barn meget? Var det noget, der holdt hende vågen dag og nat? Gik hun på værtshus for at blive befrugtet, eller tyede hun til en anonym donor fra Lolland-Falster? Udslyngede hendes mand en dag, at det skulle være de tre eller var det hende der indleverede en urinprøve, der var positiv i al hemmelighed?

Hvilede freden over hjemmet eller græd de begge meget den nat?

Er de lykkeligere nu eller ser det bare sådan ud?

Her er meget stille nu. Kun en lille smule musik trænger igennem fra lejligheden ovenpå. Når jeg hører musik skal det helst være noget der handler om en mand og en kvinde og deres kærlighed, så bliver jeg rolig.

Min mor græd tit når hun så børneudsendelser i fjernsynet. Engang græd hun over en historie om en ælling, der ikke kunne finde hjem.

Jeg græder ikke, jeg tænker.

Hvorfor husker jeg på den dumme historie med ællingen?

Jeg ved ikke, selvom jeg prøvede, er det ikke sikkert, det ville lykkes. Måske er mine æggestokke klistret sammen, måske vil jeg hellere tænke på mig selv, måske har min krop nok i sig selv.

Det kunne også gå helt galt. Jeg har faktisk altid tænkt, at det ville ende galt. Måske ville jeg stikke en køkkenkniv i ungen ved den første den bedste lejlighed. Så ville der blive meget stille, og jeg kunne sidde og kukkelure på en eller anden anstalt. Så vil jeg hellere være ude i det fri, selvom her er næsten for fredeligt og rummene ser

ret ubrugte ud. Nej, måske er det mig, der er ubrugt.

Hvordan føles det at være brugt, det vil jeg gerne vide? Hvis det nu var min krop der voksede og voksede, bare blev ved at bule ud, ville der så komme et barn ud af det, eller ville det være fordi jeg var syg, en kræftbule. Det er hørt før.

Det er ikke fordi jeg er ligeglad, det er jeg faktisk ikke. Jeg er ret almindelig glad. Jeg gør ikke noget jeg ikke må, jeg stjæler ikke barnevogne i supermarkeder eller bortfører børn fra biler som man nogen gange læser om. Jeg græder heller ikke over babytøj i smug. Men måske stjæler jeg noget andet. Glimt af noget der ligner, – ligner hvad?

Hun og han går ind i stuen. De er festligt klædt på. Det må have ringet på døren, for nu er der fyldt med mennesker. Jeg har ellers kun været ude i mit køkken i fem minutter. De har pustet nogle balloner op som børnene leger med. Jeg kan kun se ballonerne, men der er sikkert børn for enden af snorene. De voksne sidder rundt om bordet. De små kroppe hopper op og ned inde ved siden af. Jeg kan se lidt af nogle tynde lemmer, noget flagrehår og så ballonerne. Jeg kan godt huske hvordan det var at være i byen med mor og far. Det værste var tobaksosen, fremmede voksne der ville røre ved én, og så det at sove på en fremmed families sofa. Men jeg kom da vist altid hjem igen...

Her er mørkt nu. Det er nemt at se ind i stuerne ovre på den anden side. Hvis ikke det var fordi, at jeg alt for tydeligt husker, hvordan det var at hoppe i andres sofaer, hvor glad jeg var for min lette krop, så ville jeg ikke lade min menstruation komme hver eneste måned. Så ville jeg gøre noget der er næsten dramatisk. Jeg ville kysse prinsen, og ud af de frø vi sætter, ville der komme et barn, der ikke er af glas.

Granerne

af Inge Lise Hornemann

Uden for mit vindue står to gamle graner. Når solen står op om morgenen, er det næsten som om den vokser op fra deres rødder, lige midt imellem dem. Lidt af den enes og lidt af den andens næring får den, indtil den har vokset sig så stærk, at den kan klare sig selv. Så hæver den sig langsomt fra jorden, solid og rund, og varmer først nænsomt de to gamle graner som tak for deres omsorg, inden den stiger op til sin plads på himlen, hvorfra dens stråler kan nå ud til resten af verden.

Jeg kan bedst lide morgenerne. Dagens begyndelse. Hvor tankerne stadig er bløde og uden forbindelse til nogen virkelighed.

Denne dag bliver anderledes end ellers.

Jeg kan høre mor på badeværelset. Det er en time tidligere, end hun plejer. Far er også vågen. Han skælder lidt ud. Søvnig og morgensur som altid. Morgenerne er vist ikke hans stærke side. Heller ikke min søsters. Hun plejer altid at té sig som en baby, hyler og skriger så far bliver endnu mere sur og mor stresset.

Min søster er fem år.

De var begge tredive år, da hun blev gravid. Modne forældre. Sådan havde de planlagt det. Sådan blev det.

Selv om de ikke var ganske enige om alt.

Hun havde end ikke skænket det en tanke, at der kunne blive tale om andet end naturmetoden.

Det havde han.

De elskede hinanden, og nu ville de have et barn sammen. Men det var ikke nok for ham, sagde han. Han syntes, det var for egoistisk.

- Er det nu også blevet egoistisk at ville have børn? Hun så forundret på ham.

- Det er ikke det, jeg mener.

- Hvad mener du så?

Han gav sig til at vandre frem og tilbage over gulvet. Det var et ømt punkt. På flere måder. Han brød sig ikke om at snakke om det. Måske ville hun synes, han var latterlig. Men han var jo nødt til at sige det, som det var. Så hun ikke misforstod ham. Hun måtte ikke misforstå ham.

- Se på mig! sagde han. Se hvad jeg farer land og rige rundt og

laver. Sælger el-artikler. El-artikler!

Åh Gud! Bitterheden sad der stadig. Han troede, han var kommet over det. Efter alle de år.

Han fortalte hende om sin drøm. Den eneste drøm, han nogensinde havde haft. Og som han aldrig havde fortalt nogen om før.

Han ville være flyveleder. Sidde i sit kontroltårn og lede de store forbandede smukke vingemekanismer sikkert ned og hjælpe dem sikkert op, så ingen kom til skade, så der ikke skete ulykker. Det ansvar turde han tage. Forstod hun det?

Hun vidste ikke, hvad hun skulle sige, selv om det var tydeligt, han ventede på et stikord.

- Hvad skete der så?

Hvor længe var det siden nu? 10 år? Herre gud, så tæt var det altså på ham alligevel. Hvad der skete? Ingenting. Ingenting! Han var farveblind. Han kom ikke engang til optagelsesprøve. Man kan jo ikke have en flyveleder, der er farveblind, vel?

Nej, det kan man vel ikke. Selv om hun ikke helt forstod hvorfor. Og heller ikke hvad det havde med deres barn at gøre.

- Jeg troede, du var glad for dit job. Du har aldrig sagt noget andet.

- Jeg er glad for mit job. Jeg tjener jo godt, ikke?

Jeg vil bare ikke have, det samme skal ske for vores barn.

- Hvad?

- Hun kan arve det efter mig! Hun kan blive farveblind.

Og det ville være min skyld!

- Herre Gud, det...

Hun forstod det altså ikke. Hun slog det hen. Han måtte forklare det på en anden måde.

Deres barn skulle have *alle* muligheder – nu gestikulerede han stærkt og begyndte igen at gå frem og tilbage. Hun skulle kunne blive lige hvad hun havde lyst til, hvad enten det var kloakrenser eller professor. Skulle hun så risikere at blive snydt, bare fordi han tilfældigvis var farveblind?

Han så på hende. Forstod hun det nu? Så slog det pludselig ned i ham, hvordan han skulle gøre det håndgribeligt.

Hvad nu, hvis deres barn ville gå i *hendes* fodspor?

Hvad nu, hvis hun også ville være modedesigner. Ville det kunne lade sig gøre, hvis hun ikke kunne se de farver, hun skulle bruge?

Nu forstod hun det. Sådan havde hun aldrig tænkt på det, på den måde. Men han havde jo i og for sig ret. Det ville have været forfærdeligt, hvis hun ikke selv havde kunnet arbejde med det, der betød alt for hende. En katastrofe. Hun så på ham.

- Sig mig en ting. Hvorfor siger du hele tiden »hun«?

Han satte sig ned overfor hende. Tændte en cigaret. Tog sig god tid. Nu kom det sværeste. Han måtte forklare det på den rigtige måde. Det var så let at misforstå.

Hvis de ville undgå, at deres barn blev farveblind, så kunne de ikke bruge...ja, naturmetoden, som man kaldte det. Befrugtningen måtte foregå udenfor kroppen, så de kunne regulere den lille skavank, hvis den var der. Det var vist noget med generne eller også var det kromosomerne, så vidt han forstod det. Han havde læst om det. Meget.

Og de var jo enige om, at deres barn skulle have det trygt og godt, ikke? (han gjorde sig stor umage med ikke at sige »hun«). Deres barn skulle vide, at de altid ville være der, holdt af det, og ... men ... hun havde jo selv sagt en gang, at piger knytter sig mest til moderen og drenge mest til faderen, ikke?

Hun nikkede.

De kunne ikke helt se bort fra, hvordan deres hverdag var. Hvor tit kom han ikke sent hjem om aftenen? Og hvor mange weekender måtte han ikke overnatte på hotel et eller andet sted? Hvis de nu fik en dreng, så ville han ikke være der til at spille fodbold med ham, eller tage en mandesnak med ham. Det ville måske ikke betyde så meget de første år, men når han blev ældre, ville han komme til at savne sin far. Han ville have brug for så meget, som han – hans far – ikke ville kunne give ham, fordi han var så meget væk, og som hun – hans mor – ikke ville kunne give ham, fordi hun ikke var en mand. En pige, derimod, ville altid have hende i nærheden. Ja, han vidste godt, at hun også kom sent hjem af og til, men i det mindste kom hun hjem. Så derfor havde han tænkt på, om de ikke... når nu befrugtningen alligevel skulle foregå på den måde, så...kunne de samtidig regulere barnets...køn.

- Jamen, skulle vi så ikke også vælge øjenfarve, nu vi er igang? Og hvad med håret? Siden du jo er farveblind, så kunne jeg måske få lov at bestemme det?

Hun var vred. Naturligvis var hun det. Sådan havde han også selv reageret, da tanken første gang dukkede op hos ham. Med afsky. Men der var jo alligevel logik i ideen. Der var logik.

Han vidste godt selv, det kunne lyde lidt...sindssygt. Indrømmet! Men hun kunne ikke bare lukke af for det, han sagde. Hun måtte forstå, at han ikke ville gøre det her for at skabe et eller andet...produkt. Det var deres barn, han talte om. Deres barn! Han ville bare være praktisk. At være praktisk betød jo netop at elske, forstod hun ikke det? Kærlighed. Han ønskede at give deres barn

gode vilkår. Han ville jo ikke gøre barnet til »noget«. Tværtimod! Han ville beskytte det mod noget. Det var for barnets skyld!

Hele natten diskuterede de. Til sidst måtte hun erkende, at det ville være egoistisk ikke at tage hensyn til de omstændigheder, deres barn skulle vokse op i.

Det ville nok være det bedste, hvis de fik en pige. Uden sin fars lille skavank. En farveglad lille pige.

De fik ikke en pige. De fik to. Tvillinger. Min søster og jeg.

Nu skramler de ude i køkkenet. De er sikkert også sent på den, sådan som Jeanett, min søster, har skabt sig.

Jeg kan nu ellers godt lide hende, selv om vi er så forskellige.

Jeg er også fem år. Jeg er hundrede år. Jeg har levet fem år, men min hjerne er voksen. Jeg tænker som en voksen, har en intelligens som en voksen – måske endda lidt over middel. Sådan har det været, siden jeg blev født. Det er der ingen, der ved. De undersøgte mig aldrig. Og jeg kan ikke fortælle nogen det. Jeg kan ikke tale.

Måske vil Jeanett forstå det en gang.

Sommetider kommer hun ind til mig, sætter sig overfor mig og stirrer mig dybt ind i øjnene. Længe. Hun siger intet, kigger ikke på resten af min krop, men undgår den heller ikke direkte som alle andre. Hun bare stirrer mig ind i øjnene. Længe. Så rejser hun sig og går.

Jeg kan godt lide Jeanett. En dag fortæller hun mig måske, hvad hun så i mine øjne. Forstår hun mon et sted, hvor meget jeg ville ønske, jeg havde arme som hun, så vi kunne lege med dukker sammen. Eller ben som hendes, så vi kunne klatre i de to gamle graner?

Om en time skal de flyve syd på. På ferie. Alle tre. De tror ikke, jeg er klar over det. Det er jeg.

Jeg hørte mor og far diskutere det en nat for nogle måneder siden.

Han ville have, de skulle tage hende med. Hun måtte tale ham fra det. Men forsigtigt, på den rigtige måde. Han måtte ikke misforstå hende.

Det var jo ikke fordi, hun ikke *ville* have hende med, for det ville hun naturligvis godt. Det forstod han vel. Men havde han tænkt på det mas, de ville få, når de skulle have hende med rundt de forskellige steder? Og det var jo netop fordi de alle tre trængte til ro, at de havde besluttet sig for at tage afsted. Og så var der jo det med de andre gæster. De havde jo også betalt mange penge for at komme på ferie. Ligesom de selv. Hvad nu hvis...sådan noget havde man jo hørt om før...at folk følte sig ilde berørt ved at se...hun kunne ikke tage det ansvar...at ødelægge andre folks ferie!

Til sidst måtte han erkende, at det ville være egoistisk ikke at tage hensyn til de omgivelser, deres barn skulle anbringes i.

Hun beroligede ham. Omsorgshjemmet kunne jo tage hende de ti dage. Hun ville få det godt der. Han havde jo selv set, hvor fint de klarede sådan noget.

Naturligvis havde hun ret. Og selvfølgelig ville de tage noget med hjem til hende. Noget der nede fra. Selv om der ikke var meget at vælge imellem, i sagens natur. Solbriller, måske?

De har diskuteret meget den seneste tid. Nogle gange har de også skændtes. De tror, jeg ikke hører det. Jeg kan ikke lade være at føle mig skyldig.

Selv om jeg godt ved, jer er uskyldig.

De skændes om pengene. Erstatningen. 1.3 million. Tænk sig, at man er så meget værd!

Nu varmer solen de to gamle graner. Man kan næsten se, hvor godt de synes det er. Jeg ville gerne være en gran, tror jeg. Være samhörig.

Det gør ikke noget, jeg ikke kommer med på ferie. De trænger til at være alene, tror jeg. Bare de tre. Og jeg ville alligevel ikke få noget ud af det azurblå hav, de taler så meget om.

Jeg er jo farveblind.

Livet skal gå videre

af Ole Hæstrup

Athen i maj år 440 f.v.t.

Aspasia stod smånynnende og lagde dej til bygbrod, maza. Hun bagte hver dag, for Lysias, hendes mand, satte stor pris på at få frisk brød. Hun havde også købt et lille stykke svinekød på torvet i morges. Det skulle Lysias have til sin aftensmad. Det var ikke så tit, at hun kunne glæde ham med kød, for det var blevet så frygtelig dyrt - ligesom alt andet. Og skomagere som Lysias tjente ikke ret mange penge. I hvert fald ikke, når de kun havde en eneste slave til at hjælpe sig - Kreon var endda ved at blive rigtig gammel og affældig.

Aspasia sukkede let og strøg sig ned over sin tykke mave, så den blev hvid og gul af mel. Fra værkstedet ud mod gaden kunne hun høre hammerslag og Lysias' og Kreons dæmpede stemmer. De var ved at banke læder ud. Hun selv stod i den lille køkkengård, hvor hun også kunne kigge efter småpigerne, Eunoa og lille Fryne, der legede stiltfærdigt i sandkassen henne i hjørnet. Engang imellem kiggede de op og sendte deres mor et varmt smil. De havde det dejligt i deres hjørne, som var det sted, hvor der kom allermest sol. Eunoa var fire år og Fryne to.

Nu var det over fem år siden, at Aspasia var blevet gift med Lysias. Det var ikke til at fatte, at tiden var gået så hurtigt. Hun huskede endnu brylluppet, som var det i går. Hun havde ofret alt sit legetøj til guderne, og hun havde haft sit fineste tøj på, med slør og krone på hovedet. Lysias havde været så smuk. Hun havde slet ikke kunnet få øjnene fra ham, mens de spiste bryllupsmiddagen hjemme hos hendes forældre. Hun havde naturligvis siddet i kvindernes del af spisestuen, og Lysias havde siddet sammen med mændene, men det var første gang, at hun rigtigt havde set ham. Bagefter var de kørt hertil på hendes fars muldyrkærre, og hele huset havde været smykket med olivengrene og laurbær. De var blevet lukket inde i bryllupskammeret - som nu var deres stue og soveværelse - det havde været mørkt, og bryllupsgæsterne havde lavet en forfærdelig larm udenfor, men Lysias havde været netop så sød og kærlig, som hun havde drømt om i hele sin ungpigetid.

Lysias var en god mand. Hun kunne ikke ønske sig nogen bedre. Selv om han var fattig. Han havde også ladet hende beholde pigerne selv om de egentlig slet ikke havde råd til at have to småpiger i huset.

Der var mange andre mænd, som straks ville have sat dem ud. Men Lysias var rar og kærlig. Han elskede også sine småpiger; det kunne hun se på ham, når han legede med dem, og de lagde deres små, buttede arme om hans hals.

Pludselig skyllede frygten ind over Aspasia som en stor, mørk skygge. Hun skulle snart føde sit tredje barn - det blev en af de allernærmeste dage. Det måtte ikke blive en pige igen. Nu måtte hun skænke Lysias en søn. Ellers. . .

Hun skød tanken fra sig med en kraftanstrengelse. Selvfølgelig ville det blive en dreng denne gang. Hun havde jo ofret og bedt til både Athena, Apollon og selveste Zeus. Nu sparkede han igen derinde. Hun havde hele tiden sagt han. Det skulle blive en dreng. . . Aspasia havde netop sat brødet i ovnen og rettet sig op igen, da den første smerte flammede igennem hende. Åh, Athena, det var den første ve! Hun stod som forstenet, med spændte muskler, mens hun lod smerterne jage igennem sig. Hun ville råbe, på Lysias, på Kreon, men i stedet stønnede hun blot. Hun kunne ikke få ordene frem.

Hun opdagede, at Eunoa stod ved siden af hende med et forskrækket, opadvendt ansigt. Det lykkedes hende at smile svagt for at berolige barnet. Så hviskede hun: »Kan du hente far, Eunoa«.

Pigen skyndte sig at løbe ud i værkstedet, og samtidig begyndte smerterne at klinge af. Men hun måtte ind i seng. Hun måtte ligge ned, når den næste ve kom. Hun vidste af erfaring, at når veerne først var begyndt, så gik det hurtigt. Der var kvinder, som havde veer i mange, mange timer, men sådan havde hun det heldigvis ikke.

Det var lykkedes hende at komme ind på sengen, før Eunoa kom tilbage med Kreon. Hun så den gamle mands bekymrede ansigt over sig.

»Lysias er lige gået et øjeblik«, stammede han. »Han kommer snart tilbage«.

»Det er godt, Kreon«, hviskede hun. »Men nu er fødslen i gang. Kan du hente Praxinoa til mig«.

»Ja, ja«. Den gamle slave tøfled af på sine slidte sandaler. Hun huskede pludselig, at han havde givet hende et smukt læderbælte med tinspænde til hendes bryllup. Han havde selv lavet det, men spændet måtte have kostet penge. Allerede da havde han forlængst opgivet at spare sammen til at købe sig fri. Måske ønskede han slet ikke sin frihed? Kreon var græker fra en af øerne, men han havde været slave, lige siden han var en ung mand. Lysias' far havde købt ham på slavemarkedet, som blev afholdt nede på Agora, hver gang det var nymåne. Det var længe, længe siden. Endda før Perikles' tid. Kreon havde været en god støtte for hende, mens Lysias havde været

i krig. Det var i det første år af deres ægteskab. Lysias var hoplit, og han var blevet indkaldt, fordi der havde været opstand i en af lydstaterne. Han havde været væk i en hel måned, og hun havde savnet ham forfærdeligt - og været forfærdelig bange for, at han skulle blive dræbt i krigen. Men han var kommet helskindet tilbage til hende. Og han havde oplevet en masse. Krigerne fra den fremmede by - Aulis var det - havde mødt dem på sletten uden for byen, og de havde kæmpet bravt, da athenerne angreb. Lysias havde dræbt en mand i nærkampen, men det havde hun kun fået at vide, fordi en af hans venner havde fortalt hende om, hvor tapper Lysias havde været. Selv ville han ikke tale om det. Han blev så mærkeligt stille, når hun snakkede om det - som om han skammede sig. Hun havde endda været så stolt af ham. Han havde blot sagt, at det var en mærkelig ting at dræbe et andet menneske - helt anderledes end han havde troet.

Nu kom smerterne igen, og denne gang var det endnu værre en før. Kreon måtte da snart komme med Praxinoa. Måske havde hun ikke været hjemme, så han måtte hente hende et andet sted?

I det samme formørkede en skygge døråbningen. Det var Lysias der var kommet hjem. Han var straks klar over, hvordan det stod til med hende og kom hen og satte sig på sengen for at tage hendes hånd. Det var dejligt beroligende.

»Jeg har sendt Kreon efter Praxinoa«, sagde hun. »Hvor er børnene?«.

»De leger i sandkassen«, svarede Lysias. »Og Praxinoa kommer om et øjeblik. Jeg så hende og Kreon nede ad gaden, og så skyndte jeg mig herind«.

Hun smilede taknemmeligt til ham.

Et øjeblik efter kom Praxinoa, og hun havde sin unge slavepige med. Hun fik straks sat gang i forberedelserne, og hun puffede Lysias udenfor.

»Mænd er kun i vejen«, sagde hun.

»Jeg har brød i ovnen«, sagde Aspasia.

»Det ordner vi også«, svarede Praxinoa, og Aspasia vidste, at nu ville alt gå, som det skulle.

Da Praxinoa havde underbundet navlestrengen, holdt hun den nyfødte op i benene og gav den et forsvarligt klask bagi. Så lød det første spæde skrig, og Praxinoa nikkede tilfreds. Hun lagde barnet i armene på slavepigen.

»Vask den«, sagde hun kort.

Aspasia lå og kiggede op på hende. Hun var pludselig blevet grebet af en stor angst. Praxinoa stod og stirrede ud i luften med en mørk

mine. Hvorfor sagde hun ikke noget? Aspasia turde næsten ikke spørge hende. Var det ikke en dreng? Var han ikke velskabt? Kunne det være - en pige? Aspasia bed sig i læberne, indtil hun smagte blod. Så vendte Praxinoa sig imod hende. Hun havde stadig den mørke mine på, men Aspasia læste medlidenheden i hendes øjne.

»Det er en pige«, sagde Praxinoa brutalt, men hun kunne ikke møde Aspasias fortvivlede blik ret længe og vendte sig igen bort.

»Åh nej, ikke en pige igen«.

Ulykken væltede i al sin gru ind over hende, og hun begyndte at stortude. Praxinoa satte sig på sengekanten og klappede hende trøstende på skulderen, men Aspasia var utrøstelig.

Lysias kom ind og afløste Praxinoa. Han tog hendes hånd og trykkede den.

»Så så«, sagde han beroligende. »Så så, Aspasia«.

»Hun må ikke kaste sig for meget omkring«, sagde Praxinoa. »Vi er ikke helt færdige endnu«.

Den tredje dag efter fødslen lå Aspasia og ammede barnet. Det lå med lukkede øjne og havde et tilfreds udtryk i sit lille, rynkede ansigt. En af Aspasias varme tårer faldt ned på barnets øre, og hun strøg den væk med en håndbevægelse, som fortsatte hen over de små, mørke krøller. Ingen andre af hendes børn havde haft så meget hår ved fødslen.

Ude i køkkengården gik Lysias frem og tilbage - frem og tilbage. Hun kunne høre hans skridt og se hans skygge, hver gang han passerede forbi døren. Sådan havde han gået i mange timer i de sidste tre dage. Frem og tilbage.

En gang var han pludselig kommet ind til hende og havde stået foran hende med fortrukket ansigt.

»Aspasia. Vi er fattige. Vi har ikke råd. Hvordan skal vi kunne. . . «

Så var han drejet om på hælen og forsvundet ud i gården igen. Engang imellem forlod han huset - han travede nok op og ned ad gaderne i stedet for.

Gamle Kreon havde forsøgt at trøste hende. »Filosoffen siger, at det mest misundelsesværdige af alle goder på jorden er ikke at være født, aldrig at have set solens brændende stråler. Og er man først født, så hurtigst muligt at gå gennem Hades' porte«.

Aspasia troede ikke på filosoffen, men hun vidste det godt. De havde ikke råd. Hvis hun nu sparede - hvis hun nu arbejdede. . . Hun udkastede den ene vilde plan efter den anden, men hun var klar over, at det var umuligt alt sammen, og hun fik aldrig sagt det til Lysias. Det var ham, der måtte træffe afgørelsen - og der var kun en. . .

I det første døgn havde alt i hende været en stor sorg. Så var sorgen blevet til desperation og fortvivlelse. Det måtte ikke ske. Det måtte ikke ske. Det hamrede inden i hende igen og igen. Når hun kiggede ned på det lille ansigt ved sit bryst, var det en helt ufattelig tanke. Hun tvang sig til at tænke på småpigerne. Dem tog Praxinoa sig af.

Nu kom Lysias ind ad døren. Hun så ængsteligt op i han ansigt, men han ville ikke møde hendes blik. Stilfærdigt tog han barnet fra hende og svøbte det forsigtigt ind i tæppet. Hun lod det viljeløst ske. Så gik han med den lille bylt.

Hun rejste sig vaklende og gik hen i døren. Hun så, hvordan Lysias nænsomt lagde barnet ned i den store lerkrukke, som de ellers brugte til at blande vin i. Lysias løftede krukken op og gik med rolige skridt. Hans ansigt var forstenet i en hård maske, men han gjorde det, som han måtte gøre for den familie, han havde ansvaret for. Han ville bære den lille nyfødte op på ulvebjerget, og der ville han sætte krukken fra sig og igen gå sin vej.

Aspasia fulgte ham med øjnene, men først da han var væk, skreg hun. Et langt, klagende, hulkende skrig, der udløste al hendes angst, al hendes smerte.

Hun tumlede tilbage på sengen. Hun skreg ikke mere, men knugede hænderne sammen om tæppet, ude af stand til at rumme den smerte, som fyldte hende.

Hun lå længe, før hun igen begyndte at slappe af. Så kom der en mærkelig tanke til hende. Den første rigtige tanke: »Jeg må købe en ny vinkrukke i morgen«.

Og den ene tanke blev ved og blev ved: »Jeg må købe en ny vinkrukke i morgen«.

Komponisten

af Michael Løventoft

Han var ikke ret gammel, når man tænker på, hvad han havde nået. De fleste af hans kompositioner nød stor anerkendelse. Han havde ikke meget tilovers for musikkritikerne, som han anså for at være medløbere for tidens finere smag. Det morede ham tit at se, hvordan de fik afløb for deres litterære ambitioner; ambitioner, som det tilsyneladende ikke var lykkedes dem at få indfriet indenfor musikken. Udtryk som: »...the missing link mellem de store gamle og fremtidens musik.« En havde i forbindelse med hans sidste optræden skrevet, at han manglede noget i sin musik – en slags livskraft – et lys, som han håbede snart ville tændes.

Selvfølgelig var manden kværlulant, men han udviste dog et vist mod. At kritikerne senere blev fyret, glædede ikke mindst hans tilhængere, som i den slags sager reagerede som holdt man en rød klud op for øjnene af dem. De ville gå gennem ild og vand for ham.

Han havde vel, i det hele taget, grund til, at være tilfreds, selvom han havde en følelse af, at den uheldige kritiker havde ret. Der manglede noget i hans kompositioner.

Han var født musikalsk og som mange andre børn viste han nemme for klaver. Meget af hans barndom gik derfor med klavertimer.

Først da han var ved at blive en ung mand, blev han nærmest besat af klaveret og udviklede usædvanlige evner. Til hans klaverlærers forbløffelse foretog han improvisationer over Mozart og Bach, der var en moden pianist værdig.

Hans tid på konservatoriet lå hen i dunkelhed, måske fordi han der var sammen med talenter, der ikke stod meget tilbage for ham selv. Under alle omstændigheder faldt det ham svært at opfatte sig selv som en almindelig musikstuderende, der var nødt til at øve og indstudere hver dag.

Sidenhen fik han ansættelse i et større amatørorkester, hvis medlemmer alle havde det for amatører så karakteristiske ved sig, at de forguede det, de selv frembragte. De kendte alt til Mozart, Haydn og Beethoven, men spille dem kunne de ikke. Musik var for dem noget smukt og yndefuldt, som en solnedgang; lutter stemningssbilleder, som dem der sikkert hang over deres sofa derhjemme.

Deres amatøragtige liderlighed efter stemninger, deres overdrevent

sentimentale fraseringer drev ham til vanvid og gav ham nærmest kvalme. Hans udtryksfulde ansigt udstrålede enhver sindsbevægelse, når han dirigerede og gjorde sit til at omskabe orkestret. Fra at have bestået af musikere, var det endt med at blive en menighed af mennesker, der i ham så en slags legemliggjort forkyndelse af de store komponisters tanker og visioner.

Det burde være hans musik de spillede. Han var jo allerede en slags komponist, han havde bare ingen værker skabt endnu. Hvilket indtryk ville det ikke gøre på dem, hvis han en dag stod frem med sit eget orkesterværk. Han så for sig, hvorledes de alle ville kigge på ham, uden at kunne skjule deres forbavselse.

Det var med disse talrige blanke øjne for sit indre blik, at han gav sig til at komponere. Som en besat sad han over klaveret dag og nat. Det tog på hans kræfter, og i sin iver havde han svært ved at få det til at hænge sammen. Stykket, der var i tre satser, gjorde ham med et i stand til at sige farvel til orkestret.

Hans kone var usædvanlig køn og i modsætning til sin mand udstrålede hun en egen ro, der blev forstærket af hans ofte nervøse og anspændte fremfærd. Til selskaber samlede han gerne en større kreds af gæster, der altid lod sig betage af den heftighed, han lagde for dagen, så snart emnet var musik. Det var ikke ualmindeligt, at han ved sådanne lejligheder hidsede sig sådan op, at han dårligt kunne få vejret. Når han stod der med sit glas og gispede, plejede hun gerne at stryge ham over håret med en moderlig gestus. Han nåede dog som regel at genvinde sin selvkontrol, inden det kom så langt. Herefter forlod de selskabet hver for sig; han hurtigt og med hende efter sig undskyldende til alle sider. I reglen tog han en taxa direkte hjem, indædt af vrede. Han vidste, at hun nu tog over til den kære Doktor. Det var et bekendtskab, der på en måde stammede helt tilbage til hans tid på konservatoriet. Han havde faktisk ikke set noget til ham siden dengang, indtil for et par år siden, da den store villa ved siden af deres egen blev solgt eller lejet ud til en efter sigende meget dygtig læge. Det havde fået hans kone til at skifte læge allerede inden der havde vist sig en flyttebil.

I starten morede det ham at genopfriske bekendtskabet. Manden var behagelig at tale med, var ret belæst og vidste tilmed en del om musik. At han gerne plejede at slutte en samtale af med udtryk som: »...det er jo ikke mit fag«, irriterede ham ikke så meget som det faktum, at manden var læge og uden at kunne gøre for det, gav ham følelsen af at være under konstant observation for en eller anden hemmelig lidelse. Ikke sådan at forstå at hans helbred på nogen måde var vaklende. Snarere tværtimod. Han følte sig stadig ung.

Hans kone var ikke længe om at opdage dette ubehag han følte ved den nye nabo, og hun inviterede lægen, så snart der var lejlighed til det. Efter middagen plejede gæsten da også at rose hendes gastronomiske evner til skyerne med bemærkninger som; at hvis han havde fortsat med at gå til spil som barn, havde det ikke været den rare Doktor, de havde fået til nabo, men en indædt konkurrent, og det ikke blot til musikken. Komponisten havde ved den og lignende lejligheder haft lyst til at fortælle manden et og andet. Den opblæste nar troede åbenbart, at der var materiale i ham til at blive hvadsomhelst. Men for sin plans skyld valgte han ikke at skræmme ham væk. Det var vigtigt for at få skabt et fortroligt forhold imellem dem, og det var lykkedes ham over al forventning. Han var klar over, at de tit talte om ham, når han med vilje trak sig tidligt tilbage fra middagen for at arbejde.

Oppe fra arbejdsværelset havde han udsigt over en del af haven, og i den svage belysning kunne han, når hans øjne havde vænnet sig til det, se dem når de gik sammen dernede. Det var som om deres hænder søgte hinanden, strejfede nærmest helt tilfældigt. Medens han stod der og iagttog dem, kunne han nå tangenterne med det yderste af sine fingre. Han slog så nogle toner an med jævne mellemrum, som sad han kun optaget af sin musik. Han morede sig. Endelig kunne hun betro sig til nogen om hans særheder, som hun kaldte det.

Hun ville sikkert ikke turde være ham utro, og den kære Doktor kunne med det korpus aldrig gå for at være nogen Don Juan. Han havde derfor en klar fornemmelse af, at de var mere optaget af ham end af hinanden, når de gik der og småhviskede.

En aften var han med vilje blevet ved at snakke, oplagt og ivrigt optaget af ethvert emne; mere selskabelig end nogensinde. Det blev sent, og da han tilsyneladende ikke havde i sinde at arbejde mere den aften, gik hans kone i seng. Hun var træt, sagde hun. Han havde foreslået, at de gik ovenpå til hans arbejdsværelse, så hans kone kunne sove. Doktoren afslog venligt. Det var alt for meget og han ville jo ikke misbruge deres gæstfrihed.

»Kunne det ikke være interessant at se stedet hvor en komponist arbejder. De har jo aldrig set mit virkelige hjem før. Kun deroppe er jeg virkelig mig selv«.

De tog deres glas med op. Han havde en flaske stående på bordet ved siden af sofaen. Et par moderne lænestole stod hid og did midt i rummet. I den modsatte ende af lokalet stod hans flygel.

Det hele var nærmest rammet ind af store reoler, der gik rundt langs væggene, fyldt af nodehæfter og en del bøger. En stor pauke

gjorde det ud for et sofabord. Han gik bag efter Doktoren der så sig usikkert om, tog flasken fra bordet og stillede den imellem dem. Da de begge havde sat sig, hørtes kun blæsten udenfor ruske i træerne. »Her er virkelig en egen atmosfære«, prøvede Doktoren. »De kan måske regne ud, hvorfor jeg vil tale med Dem?« »Næ, egentlig ikke«. Doktoren så lidt forvirret ud. Det lykkedes ham dog at anlægge en mine, som havde han en patient overfor sig, der skulle beroliges. Herregud, manden var jo læge og havde været det i mange år. Han var til og med en af de dygtigste forskere indenfor sit felt. Komponisten fortsatte venligt: »Jeg håber, at De nyder Deres besøg her i huset; min kone kan jo være lidt trættende, men det er ikke den slags ting, jeg vil drøfte med Dem. For en gangs skyld handler det om Deres felt.«

»De har jo allerede fortalt lidt om Deres forskning, der en gang i fremtiden vil åbne mulighed for hjernetransplantationer på mennesker. Giver det Dem egentlig ikke moralske skrupler?« Doktoren, der pludselig så ud til at føle sig bedre tilpas, rettede sig lidt op og svarede lettet: »Det er en interessant betragtning. Jeg forstår, hvor De vil hen – fagre ny verden!? Først må man gøre sig klart, om det er den enkelte forsker, der skal sige stop. I så fald har han eller hun ingen reel mulighed for, at vurdere de perspektiver, der måtte være ved forskningen, på en objektiv måde. Forskere er sjældent filosoffer. Løvrigt varer det nok nogle år endnu, før vi kommer så vidt som til hjernetransplantationer på mennesker. Men jeg er enig i, at vi trænger til nogle mere præcise retningslinier på området; men lovgivningen vil desværre altid være et skridt bagefter.«

»Men hvor står De selv rent moralsk«, vedblev komponisten. »Såvidt jeg ved, skal De med held have overført hjernevæv fra fostre på selv store dyr, aber og mennesker?« Doktoren blev igen lidt forvirret. Han svarede uden at kunne skjule irritationen i sin stemme: »Jeg nærer ingen moralske skrupler, og desuden er jeg ikke lovgiver.«

Begge sad de helt tavse en tid. »Udmærket! Jeg går ud fra, at De ved, at min kone er gravid.« Han holdt Doktorens blik fast og tilføjede: »De behøver ikke at se så overrasket ud. Jeg er sikker på, at hun har fortalt Dem det. De er sikkert også klar over, at hun ikke kan føde børn. Eftersom de har givet udtryk for, at De som forsker er uden skrupler, hvad ville De så sige til at overføre hjerneceller fra fostret til mig?«

Doktoren var tydeligt ilde tilpas. Han svedte og trak et lommetørklæde frem af sin vestelomme. Hans stemme havde fået noget opgivende over sig: »Teknisk set kunne det lade sig gøre, og i

princippet ville jeg ikke have skrupler, som de så smukt kalder det.« »De er virkelig en mand med mange overraskelser, næsten som jeg selv. Sig mig, er der slet ingen bivirkninger ved at få tilført en masse ungdommelige kræfter.« Doktoren tog sine duggede briller af for at give dem samme behandling som sin pande. »Foreløbig har de nye celler vist sig at gro fast, som de skulle. Man har endog set en øget aktivitet hos visse forsøgsdyr. Men det er dog for tidligt at sige noget entydigt endnu.«

»Hvad mener De selv, Doktor, vil disse dyr blive klogere? Vil en komme til at spille klaver?« »Interessant, nu De nævner det«, udbrød han. »Netop med aberne forventer vi nogle positive resultater. Jeg vil da meget gerne diskutere disse resultater med Dem en anden dag.« Komponisten afbrød: »Har De fulgt mit arbejde med ligeså stor interesse som jeg Deres? Har De?«, gentog han med skinger stemme. »Har De set hvad man skriver om mig?« Han smed en række avisartikler ud over gulvet, mens han fortsatte: »Ved De hvad disse mennesker har? De har ret, selvom de i deres forbandede dumhed ikke engang selv ved det! Min musik mangler et eller andet – ungdomskraft om De vil. De behøver ikke at se overrasket ud. Alle og enhver ved det. Jeg får tudet ørerne fulde af det, endda af folk der ikke engang kan læse en note selv:« Hans øjne skinnede. Han havde fået et feberagtigt udtryk i ansigtet. Doktoren følte sig mere skidt tilpas end nogensinde. Han troede dog stadigvæk, at der var tale om en gal mands fantasien: »Det er denne nye skaberkraft De skal give mig. En fornyet evne til at skabe evig musik! En ungdoms kraft! Forstår De, hvad jeg mener? Min kone har sikkert allerede bedt dem om at foretage aborten. Hun må selvfølgelig intet vide. Jeg ved, at De kun har lejet Deres villa og uden at komme for meget ind på det økonomiske, vil jeg minde Dem om, at jeg har visse midler.« Doktoren afbrød ham: »Sig mig, er De gal menneske? De mener det jo alvorligt, De skulle skamme Dem. Ikke engang i sjov bør man tale sådan.« Tydeligt ophidset rejste han sig så hurtigt, at lænestolen røg bagud. Rystet stod han der, halvt grædefærdig, halvt forarget og gentog som for sig selv: »Ikke en gang for sjov.« »De kan se, jeg nærer den største respekt for Deres faglig kvalifikation. Sæt Dem blot ned, vi trænger vist begge to til et glas.« Han skænkede op for dem begge. »Hvis De tror, at jeg er gal, kan jeg fortælle, at jeg allerede har overført rettighederne fra en del af mine værker til Deres navn. For det skulle De med tiden kunne få Dem et helt hospital. «Han nippede til sit glas. Mens Doktoren blev ved med at gentage: »De er gal. De må virkelig være gal. – Har De slet ikke tænkt på Deres kone. At udnytte hendes svangerskab på den måde er

afskyeligt.« Komponisten fik noget truende over sig. »Hør nu godt efter hvad jeg siger. De løber overhovedet ingen risiko, og det ved De udmærket godt. De bliver til og med rig. Jeg kan give verden den musik den tørster efter og min kone – glem ikke hende – hun bliver også glad. Jeg giver tilladelse til, at De foretager aborten. De har jo selv sagt, at det er ufarligt; ingen bivirkninger.« Han slog afværgende ud med hånden, da Doktoren skulle til at sige noget. »Nej, jeg tror vi begge er for trætte til at tænke klart. I øjeblikket tror De sikkert, at jeg ikke er rigtig vel forvaret. Tænk problemstillingen igennem stille og roligt derhjemme. Jeg tror, at Deres videnskabelige tankegang vil sejre.«

Han fulgte den trætte Doktor ned ad trappen og ønskede ham godnat.

Han gik frem og tilbage, hen til vinduet, så hen til døren. Forbi flyglet hvor han af og til stoppede op og tog så fat i nogle tilfældigt spredte nodeark. Han krammede dem sammen med sine svedige fingre til små kugler for derefter at kyle dem ud i luften, mens han højt, ligesom for at berolige sig selv, blev ved med at gentage: »Små almindeligheder – alle til hobe. Jævne små sjæle.« Var det måske ikke hans opgave at ruske op i dem? Med hans musiks kraft og storhed ville han holde et spejl op for dem og vise dem, som de var; latterlige små nøgne aber. Var han måske ikke en af de største komponister i nyere tid? Havde han ikke skabt musik, der ville blive husket og var det ikke hans pligt, nu da han følte skabertrangen svinde, at genvinde den med fornyet kraft? Han kunne ingen menneskelige hensyn tage. De troede alle, at han var gal. Genial var ordet. Kun han var i stand til at forene videnskaben med kunsten. Han stillede sig hen ved vinduet. Ved det svage lys fra flyglet kunne han tydeligt se stjernerne. En pludselig følelse af kommende storhed fik ham til at åbne vinduet og grine. Det uendelige rum betog ham. Han skulle fylde det ud med musik.

Doktoren havde indvilliget omend modvilligt. De havde siddet udenfor i haven, da hans kone pludselig bestemte sig for at tage indtil byen. Ikke så snart hun var væk, havde han bragt det på bane.

»Nå, har videnskabsmanden sejret?« »De er gal. Komplet gal«, var svaret. »Så, så. De har ikke samme overbevisning i stemmen som forleden.« »De har fået mig overtalt. Jeg er villig til at gøre forsøget. Jeg må holde Deres kone i narkose, indtil De er færdig. – Frygteligt hvis hun opdagede noget«, tilføjede han nærmest ud i luften. »Hvordan kan De tage hende med i Deres overvejelser?« Han kunne ikke lade være at smile, mens han fortsatte: »Dette ubetydelige menneske. Fatter De ikke, at det De gør vil gavne hele

menneskeheden?» Doktoren rejste sig. I sit sirlige tropeagtige tøj, stod han der i solen og nærmest som han fremsagde en kommando, begyndte han: »Jeg kører Deres kone ind på min klinik kl. 14 i morgen eftermiddag. Præcis kl. 14.30 må De være der. Et par timer efter, så snart De kan klare det, sender jeg Dem hjem. Når hun vågner vil jeg fortælle, at De har været der for at hente hende, og at De faldt og slog hovedet. De vil kun have et par sting, der vil gå væk af sig selv, og et plaster, naturligvis. Om det vil virke som De håber, er ikke mit ansvar. Heller ikke om de kan se Deres kone i øjnene bagefter.« Med disse ord vendte han sig om og gik.

Han var tung i hovedet og lå dårligt. Han måtte have sovet for længe. Han åbnede langsomt øjnene og blev overrasket over det skarpe lys. Klinikens hvide loft virkede som et uendeligt hav på ham. Han drejede hovedet og så over imod de hvide fliser, der i mandshøjde gik hele vejen rundt i det store lokale, kun brudt af glasskabe med skinnende instrumenter. Mens han lå og betragtede de utallige hvide fliser, fik han en fornemmelse af, at de hver for sig symboliserede de mesterværker han herefter ville skabe. Han blev gennemstrømmet af lykkefølelse og taknemmelighed. Hvor var disse hvide felter dog egentlig smukke. Han blev afbrudt i sine tanker, da Doktoren kom ind. Han lukkede stille døren og kom over og hjalp ham op at sidde. »Nu må De gå. Hvordan har De det?«, tilføjede han ligesom ud i luften. »Lidt tung i hovedet«, svarede han. Han ville sige en masse mere, men kunne ikke få det sagt af bar sindsbevægelse. Han blev derfor siddende og smilede hen for sig. »Kom nu. De må virkelig gå. Jeg har sørget for en vogn til Dem.« Doktoren havde åbnet døren og stod nu og ventede på, at han fik rejst sig. Han var svimmel og nærmest vaklede over gulvet, mens han stadig smilede. Allerede i vognen hjem følte han sig bedre tilpas. Han rullede vinduet ned, mens de kørte. Den friske luft gjorde ham godt. Hvide skyer jog hen over himmelen. Mens han sad og betragtede dem, følte han skabertrangen komme. Han så derefter på chaufførens fede nakke, der nærmest hang i folder ud over uniformen, glinsende af sved. Synet var ham modbydeligt. Denne fede mand skulle bare vide, tænkte han. Men herregud, forstod sådan et jævnt menneske overhovedet noget. Han begyndte at fnise hysterisk. I dag ville han ikke tage sig af den slags ting. Han måtte hurtigt op til sit flygel og de tomme nodeark, der længe havde ventet på ham. Tonerne vældede i hans bryst. Han måtte holde med begge hænder om gelænderet, da han gik op ad trapperne til sit arbejdsværelse. Da han nåede hen til sit flygel måtte han sidde et øjeblik for at genvinde pusten. Opfyldt af glæde slog han et par akkorder an og

begyndte så at spille.

Med fryd iagttog han, hvor let hans fingre gik. Hvilken musik, hvilken fylde. Tonerne kom til ham af sig selv. Han var sikker på, at han aldrig havde spillet sådan før. Men inden han gav sig til at skrive ned, måtte han først tage afsked med den almindelige, jordiske musik. Han rejste sig som en beruset og tog et nodehæfte af Liszt ned fra reolen, hvorpå han begyndte at spille. Ordinært, tænkte han. Men mistede han ikke en node der? Mærkeligt, dette stykke havde aldrig voldt ham besvær før. Jeg må være overspændt, tænkte han og begyndte på ny. Tålmodigt spillede han det forfra. Da han kom til den samme passage, opdagede han, at han nu spillede stykket i mol. Han prøvede at huske, hvad der var i vejen før. Han så på alle de små prikker på papiret og stoppede op.

Underligt, tænkte han. De udgjorde ligesom et mønster. Tænk, at man kan spille musik efter sådan nogle. Da han holdt nodearket i hænderne, blev han i tvivl om, hvilken vej det skulle vende.

»Jeg må prøve«, sagde han højt og begyndte. Han opdagede hurtigt, at det var alt for svært. Det var meget morsommere at spadserere med fingrene hen over tangenterne. Det lød sjovt. Det var som om den lille mand på tangenterne gik op og ned. Mens han sad der og legede, frembragte hans mund babyagtige lyde. Det var første gang han havde set så lykkelig ud. Alle spændingerne, som havde hærget hans ansigt i de senere år, var væk. Pludselig blev døren åbnet. Hans kone kom ind og stod og betragtede ham et øjeblik. Så gik hun hen til et skab, som han ikke havde set før. Hun åbnede døren til det og tog noget dyrt legetøj frem. En stor bold smed hun ned på gulvet og lod den hoppe. Den landede på flyglet. Han greb med nogle begejstrede lyde ud efter den. Mens han krammede den ind til sig, hørte man pludselig ude på trappen Doktorsens stemme: »Kommer du ikke? Vi kører nu!« »Jeg kommer nu, min skat«, svarede hun og gik ud. Hun lukkede døren efter sig.

Fem år for Kim

af Isabella Smith

»Hvad vil du være, når du bliver stor?« spurgte de hende. »Læge«, svarede hun alvorligt, da hun var fem. »Lykkelig«, hviskede hun henført som femten-årig. »Mor«, sagde hun glad, da hun blev 25.

»Man skulle kraftedeme tro, jeg havde giftet mig med prins Charles«, skreg hun til Jesper, da gæsterne var gået efter hendes 26-års fødselsdag. »Hørte du din mor: 'Nu er min eneste søn endelig blevet gift, og så kan du ikke få børn', Vi prøver jo, og hvem siger i øvrigt det er min skyld, der ikke sker noget?«

»Hun er jo bare skuffet, Louise«, sagde Jesper.

»Det er så uretfærdigt«, sagde Louise. »Jeg så en far nede i Brugsen forleden med en lille unge. Faren skældte og smældte: 'Ka' du så holde fingrene fra slikket, Kim', og videre i den dur. Ungen var garanteret ikke mere end et år gammel, og snottet løb ud af næsen på ham. Du ved, hvordan de ser ud. Hvorfor kan sådan nogle mennesker få børn, når vi ikke kan?«

»Det kan vi også«. Jesper satte sig ved siden af hende og lagde armen om hende. »Før du aner det, bliver du en rigtig, stor, tyk mama, der bager pandekager om eftermiddagen«.

»En ting er sikkert«, sagde Louise, »jeg kommer aldrig til at bage pandekager«.

Efter et år sagde lægen: »Det er helt normalt.« Efter halvandet år sagde han: »Vi tager lige en sædprøve«. Tre uger senere sagde han: »Louise, du skal have lavet en HSG«. En uge senere: »Dine æggeledere er klistret sammen. Jeg henviser dig til hospitalet.« Et halvt år senere sagde hospitalet: »Du skal opereres«. Efter endnu et år sukkede overlægen og sagde: »Jeg skriver jer op til et reagensglas-barn«.

Louise stod og fjernede sin make-up foran spejlet i badeværelset efter sin 30-års fødselsdag. Jesper stillede sig bag hende og så på hende i spejlet. »Du er så smuk«, sagde han. »Du har sådan en fin, lille næse. Og din mund svirper så sødt op i mundvigene. Og så er du hverken for lille eller for stor, men lige tilpas«. Han lod en hånd glide ind under hendes badekåbe.

»Du er fuld«, sagde Louise.

»Jeg er overhovedet ikke fuld! Og hvis jeg måske er en lille smule fuld, hvad så? Af børn og fulde folk, ved du nok«.

»Det lader til jeg må nøjes med de fulde folk«. Louise begyndte at græde. »Alle synes også, du er så fantastisk«.

»Ja, det er jo virkelig sørgeligt«, sagde Jesper.

»Du skal ikke gøre nar, bare fordi DU ikke har noget at være ked af«.

»Ikke igen. Louise. Vi havde det lige så hyggeligt«.

»DU havde det hyggeligt. Det er MIG, der kan rende rundt de næste tredive år og ryste af angst for, at du skal finde en anden. En eller anden smækker sild med velfungerende æggeledere«. Jesper tog hende hårdt i armen. »Hvis du bliver ved på denne her måde«, sagde han, »så FINDER jeg en anden. Du er blevet så. . . så aggressiv. For helvede, jeg er da også ked af, at vi ikke kan få børn. Men for dig er det en tvangstanke, er du klar over det? Hvad er det, du vil have? Skal jeg lade mig sterilisere for at gøre dig tilpas?«.

»JA«. Louise vendte sig om mod ham. »Det var da en strålende idé. Gør det«. Jesper sukkede. »Du er umulig, Louise. Du vil måske have et reagensglasbarn med en anonym donor? Er det det, du vil?« »Selvfølgelig er det ikke det, jeg vil«, snøftede Louise. »Jeg er bare så mislykket. Jeg er ikke nogen rigtig kvinde. Jeg er et omvandrende monster. Hvad vil du dog med mig?«

»Nu elsker jeg dig jo tilfældigvis«, sagde Jesper.

Den næste dag havde Louise tømmermænd. På arbejdet sagde hun, at hun vist var ved at få influenza og gik tidligt hjem. Hun sad i toget og så landskabet suse forbi. Hvad var det, der var sket med hende? Engang havde hun været glad hver dag. Engang havde hun lagt sig ind til Jesper hver aften. Engang havde livet ligget *foran* hende. Nu var hun midt i det, og det eneste hun gjorde var at vente. Overfor hende sad en lys, blond kvinde med en lille mørk pige ved siden af sig. De snakkede og lo. Louise så væk. Det kunne være meget godt, men det var ikke det hun ville. Hun ville have sit eget barn.

Fra stationen satte hun kursen lige hjem, men ombestemte sig på halvvejen. Der var kun chips tilovers fra festen. Måske skulle hun købe lidt lækker mad, for en gangs skyld? I Brugsen smed hun to bøffer, et salathoved, en kvart piske, en flaske rødvin, en fransk tærte og et bæger creme fraiche ned i vognen. Foran hende i køen stod en kvinde med en lille pige ved hånden. I hendes vogn lå der cornflakes, hakket oksekød, to liter mælk, bleer, vaskepulver, kartofler og margarine. Hun skulle bare vide, tænkte Louise, hvor meget jeg ville give for at bytte. Ved kiosken købte Louise *Bo Bedre*. Ved siden af hende stod en anden mor med en dreng. Moderen bøjede sig ned og sagde: »Her er dit *Anders And Blad* og en pose vingummi. Smut så hjem med dig. Der står mad til dig derhjemme, som der plejer. Der

er *Fjernsyn for dig* når viserne på uret er som en helt lige streg, okay? Jeg kommer hjem til sædvanlig tid«. Louise stirrede, forarget. Hvor gammel mon drengen var? Det gik op for hende, at hun ikke anede noget om børn, han kunne være fem år, eller syv eller ti. Moderen så på Louise og smilede nervøst. »Jeg kan ikke have ham med på arbejde«, forklarede hun. »Men vi klarer os, ikke også, Kim?« Louise følte sig pludselig meget flov.

Lørdag formiddag mødte Louise Kim alene i Brugsen. »Jeg køber ind om lørdagen«, sagde han. »Mor sover«.

»Nå for søren«, sagde Louise, usikker på hvilket svar han forventede af hende. De stod i køen. Der var mindst tyve vogne foran dem. Louise vred sin hjerne. Hvad talte man med børn om, egentlig? »Hvor gammel er du så, Kim?« spurgte hun.

»Seks«.

»Og du kan købe ind helt selv, det er vel nok flot«. Kim så foragteligt på hende, og hun mærkede, at hun rødmede. »Jeg hedder Louise«, fortsatte hun. »Jeg bor i det første rækkehus derovre. Du må gerne komme og besøge mig en dag, hvis du har lyst«. Hun fortrød øjeblikkeligt ordene. Hvad i alverden skulle hun stille op, hvis han pludselig kom? Hun var slet ikke god med børn, det var jo helt tydeligt. Det ville selvfølgelig have været noget andet, hvis det var hendes egen. Nå, men han kom sikkert ikke. Louise udstødte et lettelsens suk, da det var hendes tur ved kassen.

Ti dage senere ringede det på døren. »Du sagde, jeg godt måtte komme forbi«, sagde Kim. Han så udfordrende på hende. Louise stirrede tilbage. »Kom ind«, sagde hun endelig. »Er din mor på arbejde?«

»Mm«. Kim så sig om. »Sikke et lille fjernsyn I har«.

»Tja«, sagde Louise, »det er det vel«. De tav begge to. »Er du sulten?« spurgte hun, for at sige noget.

»Kan du lave pandekager?« spurgte Kim hurtigt. »Det er min livret«. Pandekager? Louise var temmelig sikker på, at hun aldrig nogensinde havde bagt pandekager.

»Selvfølgelig«. Hun hentede Frøken Jensen. Mælk og mel. Salt, sukker og kardemomme – mon hun havde det? – eller revet citronskal. Æg. Kim sad stille på en stol. Louise svedte, køkkenet sejlede. En halv time senere satte hun stolt en tallerken pandekager på bordet. »De ser lidt mærkelige ud«, sagde Kim. Han måtte have opfanget hendes ansigtsudtryk, for han tilføjede: »Men de smager sikkert godt«.

»Du har ret«, sagde Louise og lod skuldrene synke, »de ser lidt mærkelige ud. Jeg laver det ikke så tit«.

»Du skal bare købe sådan en pose pandekagemix i Netto. Det plejer min mor at gøre«.

»Det gør jeg til næste gang«, sagde Louise og smilede. Kim smilede tilbage.

»Hans mor er alene med ham«, råbte Louise til Jesper ude fra køkkenet, hvor hun var ved at grille to stykker laks. »Hun smed manden ud, han slog hende og alt muligt. Han er åbenbart kørt helt op omkring det, faren altså, og har truet hende med, at han vil slå Kim ihjel, hvis han ikke får forældremyndigheden«.

»Sig mig, har du snakket med hende?« Jesper kom ud i køkkenet.

»Ja, jeg var henne hos hende, de bor ovre i højhusene. Hun arbejder som sygehjælper i aftenvagter hveranden uge. Jeg har aftalt med hende, nu må du ikke blive sur, vel, men at Kim godt kan være her når hun er på vagt«.

»Det er et stort ansvar, Louise. Og det begrænser os jo temmelig meget. Det er mange aftener«.

»Vi går jo ikke ud alligevel, vel«, sagde Louise med tårer i øjnene.

»Vi gør jo ikke alle de der ting, som folk, der har børn, tror vi gør. Det er år siden vi var i teatret. Vi boller ikke på vaskemaskinen. Og han er så lille«.

»Du betragter ham som en hjemløs kat. Men det er han ikke. Han er et barn. Et rigtigt, levende barn, for helvede«.

»Netop«, sagde Louise.

»... på tirsdag? Det var sødt af dig at ringe, men det passer ikke så godt. . . vi har Kim i den uge. . . næh, egentlig ikke, jeg synes det er hyggeligt. . . snart tre måneder nu. . . selvfølgelig er det ikke ligesom om det var mit eget, jeg kunne ikke dø for ham. . . det står der da i bøgerne, rigtige mødre kan. . . tjaa, snakker, tegner, ser fjernsyn. Jeg er blevet helt afhængig af *Lykkehjulet*, det havde du aldrig troet om mig, vel?« Louise grinede til veninden i røret.

Louise samlede posten op og smed brevene hen på kommoden i entreen. Lutter regninger. I morgen, tænkte hun, jeg gider ikke se på dem nu. »Er du klar over, der lå et brev fra hospitalet mellem regningerne?« spurgte Jesper hende nogle dage senere. »Vi har fået en tid til at få lavet en kunstig befrugtning«. Han så på hende og smilede: »Den 2. maj, klokken 13«.

Den 2. maj silede regnen ned. Alt var gråt og grønt. Louise stod under bruseren og det sang i hende: I dag. Nå ja, de vidste jo godt, at det kun lykkedes i 30% af tilfældene, men alligevel. Hvad skulle hun tage på? Hun åbnede skabet. Nej, ikke ruskindsbukserne. Noget blidere, en kjole. Hun fandt en blomstret kjole frem, et par pink strømper og et par sko med en lille hæl. Hun trak ud i kjolen foran

og så sig i spejlet: var det sådan hun kom til at se ud med tyk mave? Hun lo mod spejlet, da telefonen ringede. Skulle hun tage den? Hun så på uret. Den ringede igen. Og en gang til. Det kunne jo være fra hospitalet. Louise løftede røret.

En stønner midt om formiddagen, tænkte hun og smed røret på, løb ned ad trappen og greb bilnøglerne. I dag, i dag, i dag. Det kunne selvfølgelig også havde været en indbrudstyv. Men hun var ligeglad, fuldstændig ligeglad, for i dag skulle det ske. Hun satte sig ind i bilen og kørte af sted mod hospitalet. Den vej kører Kims mor med bussen hver dag, tænkte hun, men i dag er det mig. Hun lo op mod taget. I dag er det mig. Hun måtte lige huske at fortælle Jesper om den stønner. Det var nu lidt mærkeligt. Louise holdt for rødt. Det havde lydt som om forbindelsen var blevet afbrudt og mere som et gisp end som en stønnen. Hun satte bilen i første gear og kørte videre. Pludselig løb det hende koldt ned ad ryggen. Hun skubbede tanken væk. Det kunne ikke være rigtigt. Det måtte være hendes fantasi – hun var nok bare nervøs. Men tænk hvis. En bil dyttede af hende. Hun så på uret. Ti minutter i et. Ved det næste kryds vendte hun bilen.

Elevatoren var ude af funktion. Hun løb opad og opad. Hendes hæle klaprede med terrazzogulvet, og hendes hjerte hamrede i brystet på hende. Sjette. Det MÅ ikke være rigtigt. Syvende. Kim, hold ud. Ottende. Sidesting, fandens. Niende. Kim, der må ikke være sket dig noget. Tiende. Hun snublede i kjolen og faldt. Jeg klarer det ikke. Langsomt kravlede hun opad. Ellevte. Døren stod på klem. Hun lænede sig op ad den kolde væg og rystede over det hele. Ellevte.

Hun kunne høre dem derinde. En kvindestemme, der skreg. Noget, der væltede. Gråd. Politiet, tænkte Louise, jeg må have fat i politiet. Hun løb ned til tiende og ringede hårdt på en dør. Ingen hjemme. Næste dør. En gammel kone kiggede ud over en sikkerhedskæde. »Luk op«, sagde Louise, »Det er ved at ske et. . . et mord. Jeg må have fat i en telefon«.

»Jeg skal ikke blandes ind i noget«. Døren smækkede i for næsen af hende. Niende. Ingen hjemme. Ingen hjemme. Louise mærkede desperationen vælte op i hende. Hun løb opad igen. Trinene føltes alt for store – sådan må det være at være barn, fór det igennem hovedet på hende – og hendes ben rystede. Ellevte. Hun stod et øjeblik, ingen sagde en lyd. Først nu så Louise manden og geværet, der brat vendte sig fra Kim til hende selv. »Forsvind«, skreg han, »eller jeg skyder«. Han viftede med geværet. Forsigtigt gik Louise nærmere. »Jeg kommer for at hente Kim«, sagde hun så roligt hun kunne. »Han er et stort fodboldtalent, vidste du det? Lilleputterne skal spille mod

Brøndby nu. Vi venter kun på Kim«. Kim gispede. Manden så forvirret på hende. »Forsvind«, sagde han igen, med mindre overbevisning.

»Læg nu det gevær«, sagde Louise. »Vi har brug for Kim. Han er en virkelig god – « Hun så som i slow-motion manden løfte geværet mod hende, men i det samme sprang Kims mor op fra gulvet og kastede sig over ham.

»Løb«, skreg hun. Louise greb fat i Kim og løb. Tiende. Niende. Ottende. Det sidste hun hørte var et skud og klirren af glas.

Louise kunne ikke sove. På trods af mad, vin og cognac var hun lysvågen. Hun listede ned ad trappen og checkede hoveddøren. Alt var stille. Kim lå og sov i det, der engang skulle have været et børneværelse, med en Batman-plasticfigur knuget ind til sig. Louise satte sig forsigtigt på gulvet ved siden af ham. Hans åndedrag var roligt, og de blege kinder havde fået en fin rødme i søvnen. Han kunne såmænd godt være min, tænkte hun. Om nogle uger ville hans mor komme hjem fra hospitalet, og alt ville være som før. Nej, ikke alt. Der var sket noget, også med hende selv. For første gang i sit liv havde hun været noget for nogen. Hun havde *gjort* noget. En følelse af stolthed vældede ind over hende som hun sad der i mørket. Måske var det det, det hele gik ud på? Egentlig, tænkte hun, var der jo masser af ting, man kunne gøre. Der var masser af børn, der havde brug for hende. Verden havde brug for hende. Tanken fik hendes hjerte til at banke. Hun følte sig stærk og glad. Hvor havde det været spild af tid at gå der og vente, når der var så meget, der ventede på hende. Hvordan havde hun kunnet tro, at det eneste, der kunne gøre hende lykkelig, var at få sit eget barn? Hvorfor havde hun aldrig skænket alternativerne en tanke? Hvorfor havde hun aldrig tænkt på, om det var rimeligt at bruge ressourcerne, både hendes og samfundets, på et reagensglasbarn? Fordi hun havde været sikker på, det var en ret hun havde, en ting, hun bare måtte have, ligesom vaskemaskinen eller bilen. Nu var hun ikke så sikker. »Kan du ikke sove?« Jesper stod i døren. »Jo«, smilede Louise, »nu kan jeg«.

»Om jeg ønsker en ny tid?« spurgte Louise forvirret stemmen i røret. »Øh, må jeg ringe tilbage? Jeg kan ikke overskue det lige nu. Jeg er lige ved at bage pandekager«.

Kærlighedens spor

af Gry Jensen

Jeg havde overvejet længe, om jeg skulle gå med til festen, til sidst havde jeg ladet mig overtale af Karina.

Selv om vi var helt forskellige, var Karina min bedste ven. Hun var frisk og gik altid i nyt og smart tøj. Den første fyr hun var begyndt at komme sammen med, sådan rigtigt, hed Lars. De var begyndt at komme sammen, da de var 13.

Jeg var derimod mere forsigtig, jeg havde aldrig så meget som kysset en dreng. Jeg var 16 år nu, Karina var et år ældre.

Jeg gik næsten aldrig med til fester, for jeg kunne ikke danse.

Men til denne fest var jeg gået med, Karina havde fortalt, at det var hendes nye fyr, der holdt den, så jeg blev nød til at gå med.

Nu sad jeg alene i et hjørne af lokalet, jeg var den eneste, der ikke var fuld. Jeg var flere gange blevet budt op, men jeg havde hver gang sagt nej.

Pludselig kom Karina hen til mig. »Hvad sidder du her for, dit sløve læs? Du ska' bare ha' lidt at drikke, så ska' du bare se«.

Hun blev siddende hos mig, mens jeg drak 2 hele øl.

Bagefter havde jeg ligefrem lyst til at danse.

»Se ham dervore, gå over og byd ham op«, Karina pegede hen på en fyr, der sad alene. Han så ret pløret ud, men Karina havde sagt, at jeg skulle byde ham op, og så ville jeg også gøre det.

»Vil du danse?« Spurgte jeg.

»Okay«, svarede han og rejste sig.

Vi dansede et par danse – det var slet ikke så svært – og han fortalte mig, at han hed Martin, og han var Oles ven. Jeg anede ikke hvem Ole var.

Bagefter drak vi en øl mere, og han fortalte mig hvor pæne mine øjne var.

Vi blev enige om, at gå op og finde et ledigt værelse hvor vi kunne »snakke«.

Ovenpå fandt vi et ledigt værelse. I værelset var der en reol med nogle bøger, et sminkebord og en stor seng.

Vi satte os i sengen og delte en øl. Bagefter sad vi bare helt stille med hinanden i hånden og lyttede til musikken nedenunder. Så begyndte Martin forsigtigt at kilde mig i nakken, hans hånd kørte langsomt ned af . . .

Jeg kan ikke huske ret meget fra den nat, kun en overgearet lykkefølelse.

Jeg måtte være faldet i søvn, for jeg vågnede et par timer senere, kl. 3.30.

Jeg havde ikke travlt med at komme hjem, for jeg havde sagt til min far, at jeg ville sove hos Karina.

Jeg vækkede Martin, og vi delte en øl mere, og så gik vi nedenunder igen.

Da vi nedenunder kyssede hinanden, følte jeg mig dybt ulykkelig, men samtidig mere voksen.

»Nå endelig, jeg var lige ved at tro, du ville sove deroppe i nat. Kom jeg ringer efter en taxi«, sagde Karina.

Mens vi kørte hjem sad Karina utrolig stille, hun virkede næsten from. Også mens vi listede ind i huset og stille gjorde os sengeklar, var vi meget stille for ikke at vække husets øvrige beboere.

Så først da vi lå i sengen, revnede Karina af nysgerrighed. »Hvordan var det? Var han sød? Hvad hed han?

Jeg svarede så godt jeg kunne på alle spørgsmålene, det føltes som et krydsforhør.

Der gik vel to uger, jeg glemte næsten Martin.

Det var den 8. i måneden, og min menstruation skulle have været omkring den 24. i den forrige måned.

Efter ca. 2 måneder hvor den stadig ikke havde vist sig, blev jeg nervøs. Normalt ville jeg have snakket med Karina eller Jane – det er min søster – men de var begge travlt optaget af deres fyre. Min mor var skredet da jeg var 4.

Efter en måned mere var jeg så nervøs, at jeg gik til lægen – alene.

»Emma Pedersen«. Den gamle dame jeg havde siddet og snakket med rejste sig. »De kan komme nu«.

»Slap af, han bider ikke«, sagde hun og forlod det overfyldte venteværelse.

Jeg havde fortalt hende om mit problem, og om hvor nervøs jeg var. Hun havde beroliget mig, og fortalt om sig selv for at få mig til at slappe af. Det havde været rart at snakke med hende. Hun havde sikkert også nydt at snakke med mig. Ældre pensionist.

Der blev kaldt en mere ind, og så var det min tur.

Jeg fortalte lægen om problemet, han tog en prøve og . . .

»Du er gravid, i tredje måned«, sagde lægen, da jeg ugen efter kom for at få resultatet på prøven.

Det svimlede for mine øjne, det var et enormt chok, en masse tanker fløj gennem hovedet på mig: Eksamen, Karina, min far, min mor, der skred bl.a. fordi børn var for meget for hende, min søster,

der ikke var den samme som før hendes fyr, alle ændrede sig, borte var de glade dage på min søsters seng, når vi lå og snakkede til langt ud på natten, Martin, Martin jeg elsker dig, Martin jeg hader dig. Mine følelser var forvirrede. Men en ting var sikkert, jeg ville ikke være mor.

Lægens hosten fik mig tilbage til virkeligheden.

Abort, det var trylleordet, abort.

»Kan jeg få en abort«.

»Beklager, du er for langt henne, du skulle være kommet noget før«.

»Kan man så ikke få sådan et barn placeret et sted«.

»Skaftte dig af med problemet, mener du. Privat eller offentligt?»

»Privat. Ikke offentligt, så får alle bare noget at vide. Det vil jeg ikke ha'«.

»Det bliver svært. Hvem tør dog tage en 16-årigs barn til sig, man risikere jo, du fortryder når du bliver ældre. Og med alle de nye sygdomme, er det klart, der bliver færre og færre, der adopterer børn.

Alle reagerede forskelligt: Min far blev overrasket men lykkelig. Jane blev forbløffet. Karina syntes, det var sjovt. Jeg ville gerne have haft snakket med Martin, men jeg fik at vide, at han var flyttet til Tyskland med sin pige. Hele verden styrtede sammen, da Jane fortalte, at hun ville flytte ud, hun havde lige fået et job som fotomodel.

Karina så jeg kun i skolen, ellers var hun sammen med sin fyr.

En aften jeg kom hjem fra klubben – det er et sted unge mødes – lå der en seddel på bordet om, at far var taget ud for at spise, det havde han ikke gjort siden, mor var skredet.

Sent ud på natten, sad jeg og spejlede mig i et lille spejl og prøvede at vende mig til tanken om at skulle være mor. Døren nedenunder gik op, og jeg hørte min fars og en fremmed dames højroastede stemmer.

»Kom herved, skat«, brølede min far fra stuen af, uden at bekymre sig om, at klokken var 3.

Jeg gik langsomt ned.

»Der har vi jo den vordende mor«, hilste kvinden. Jeg gloede ondt på min far, han måtte have fortalt om mig.

»Hej«, hilste jeg surt.

»Hvorfor er du ikke i seng endnu, skat«, spurgte kvinden.

»Det var jeg også, men nogen vækkede mig«, løj jeg.

Der var noget ved kvinden jeg ikke kunne lide, bortset fra, at jeg ikke bryder mig om fremmede mennesker, der kalder mig skat, og kommenterer mine sengetider.

»Snak pænt til din mor« snerrede min far.

»Var vi ikke enige om at vente med at fortælle hende til . . .«, hun vendte sig mod mig, »sæt dig ned og hør. Jeg har gennem kilder holdt mig underrettet om dig og Jane, og da jeg så hørte at du var gravid, opsøgte jeg din far. Jeg ER din mor«.

»Hvorfor skred du den gang«, spurgte jeg anklagende.

»Der var en anden«, svarede hun roligt.

»Aha, du forlod altså dine døtre, selv om de ikke var mere end 4 og 7 år«. Jeg mærkede vreden bruse op i mig, »til fordel for en anden mand. Efter 12 år, når du var godt træt af din »nye« fyr, vender du så tilbage, og du forventer tilmed, at vi skal modtage dig med åbne arme«.

»Jeg regner med at flytte ind en gang i næste uge«, hun ignorerede mig fuldstændig.

»Hvis du flytter ind, flytter jeg ud«, sagde jeg.

»Du er stadig under 18«, forsvarede min far sig.

»Du tænker kun på dine forbandede rettigheder og ikke en skid på mine følelser«. Jeg trampede op ad trappen, jeg håbede inderst inde, at min far ville kalde mig tilbage og holde mig i sine stærke arme, imens han sagde, at alt nok skulle blive godt igen. Jeg tørrede en tåre væk. Jeg gik ind på mit værelse og smækkede døren.

Jeg tænkte på Martin og på min mor og hendes »hemmelige kilder«, hvem kunne det være.

Jeg gik hen og åbnede vinduet, der var langt ned, men hellere springe end at blive i det galehus. Jeg greb min pung, og sprang så . . .

Jeg landede på min arm, først gjorde det ikke så ondt, men så så jeg på den – og skreg så. Den var vredet helt om.

Min far kom styrtende ud af huset, han havde hørt mit skrig. »Ring efter en ambulance«, skreg min far til min mor. Jeg tror det var i det øjeblik, det gik op for mig, at vi nok skulle blive en stor familie, far, mor, mig og barnet.

I det næste knugede jeg mig ind til min far.

Skovtur

af Jørgen Pagh

For at komme ind i skoven skulle man gennem et led. Det knirkede træet, da Han åbnede det. Idet Han gik igennem, tænkte Han på to ting samtidig. Det ene var lugten. Den fugtige efterårsskov lugtede stærkt og krydret – på én gang af nedfaldne, rådnende blade og af nye knopper. Død og nyt liv. Mørke og lys.

Den anden tanke var om selve det led, Han lige havde lukket op. Det var monteret skråt, og det åbnede skråt op i luften. Når Han slap det, faldt det i af sig selv med et højt smæld. Han plejede at blive lidt forskrækket hver gang, men Han kunne alligevel ikke lade være med at beundre konstruktionen. Det var så enkelt og så effektivt. Ikke nogen avanceret teknologi – ikke engang en fjeder var nødvendig. Tyngdeloven klarede paragrafferne, og ledet lukkede af sig selv hver gang. Hvor alting dog i grunden var ligetil!

Denne gang slap Han dog ikke ledet. Han blev stående og holdt det åbent, så Hun kunne komme igennem. Hun var sammen med ham. Eller rettere – de fulgtes ad. En tur i skoven søndag eftermiddag som så ofte før. En tur i skoven var den helt rigtige måde at være sammen på. Men også at være sig selv på. Mange gange havde de gået tur i skoven, og turene flød helt sammen for Ham. Det eneste, Han rigtig kunne huske, var, at turene kunne inddeles i to kategorier. Den ene kategori var de tavse ture. De kunne gå i timevis uden at sige et ord til hinanden. På de ture kunne Han være helt opslugt af sine egne tanker, næsten uden at være klar over, hvor de gik.

Den anden kategori var snakketurene. Det var som regel Hende, der snakkede. Hun fortalte stort og småt fra sit arbejde og sin familie, mens Han indskrænkede sig til små kommentarer ind imellem. Sådan set kunne Han også godt li' de der snakketure. Det var så dagligdags – så virkelighedsnært, og det gav Ham ind imellem nogle gode stikord. Der var bare det, at de næsten altid endte med at blive uenige og sommetider skændes. Tit var han helt uenig i de synspunkter, Hun havde, og det gjorde Han tydeligt opmærksom på, hver eneste gang, Han kunne komme til det. Og når det havde varet tilstrækkelig længe, blev Hun ked af det. Så tav Hun, eller også begyndte de på et langt og indviklet skænderi, som aldrig førte til noget som helst.

De elskede vistnok hinanden. Folk, der kendte dem, sagde, at de var det ideelle par. De havde begge en god smag, og vidste hvordan man skulle indrette sig. Derfor havde de fået indrettet sig helt perfekt i det lille, moderne rækkehus tæt ved skoven. Økonomisk var der heller ingen problemer. De havde aldrig fået drøftet, om de skulle have børn sammen. De havde begge gode, travle jobs, og børn var der aldrig rigtig blevet tid til at snakke om. Han havde aldrig fået det bragt på bane som en mulighed – troede vist, at Hun ikke ville, eller måske, at Hun ikke kunne få børn. Og nu var det ved at være for sent.

Efterhånden var de blevet meget fortrolige med den skov. Den var ikke særlig stor, men der var alligevel mange muligheder for at undgå andre mennesker. Undgå andre – det var blevet vigtigt for dem, når de gik i skoven. Mennesker var der nok af til hverdag – inde i byen, hvor de begge to arbejdede. Men også hvor de boede. Der var både naboer og genboer. Venlige og hjælpsomme mennesker, som de havde stor glæde af at være sammen med. Også mange børn var der. Søde, kønne og charmerende børn – især de helt små. Men hvad skulle de selv med børn, når der var alle de andres? I grunden var det jo meget nemmere. Sådan tænkte Han i hvert fald selv. Hvad Hun tænkte, var han ikke helt klar over. Sikker nogenlunde det samme.

Igennem hele skoven gik en bred, grusbelagt sti. Det var nærmest en vej, og her gik de fleste, når de var i skoven. Her var der også mange, som cyklede.

Fra den store sti kunne man komme ind på nogle stier, som var smallere. En af dem gik langs et moseagtigt område – ud til søen. Den sti gik de tit ad. De havde den næsten for sig selv, og det var så smukt at stå og kigge ud over søen. Det var en blød og glat sti. Tit, når det havde regnet, var den helt sumpet. På visse steder var stien blødt helt op. Så måtte de skilles og gå uden om til hver side for at kunne komme forbi. Det brød Hun sig ikke om. Sko og bukser blev snavsede. Han var derimod ligeglad – nærmest provokerende vadede han uden betænkning gennem det værst søle. Han havde en opfattelse af, at det gjorde ham mere »naturlig« – mere frigjort i forhold til en borgerlig tankegang.

Ellers gik de altid med hinanden i hånden. Det synes de begge var trygt og rart.

De var omkring 40 år gamle. Midt i livet – eller tilværelsen om man ville. Der var gået megen tid med at tilrettelægge en god tilværelse. Og lige dér, hvor de befandt sig, var dér, hvor de gerne ville være – hvad de havde søgt efter at opnå. Livet skulle leves. Tilværelsen nydes.

Ellers var de forskellige på mange måder. Som arkitekt var Han meget opmærksom på former og farver, ikke mindst i naturen. Han fotograferede meget – kunne li' at fastholde naturens forskellige udtryk på de forskellige årstider og under forskellige lysforhold. Hans speciale var solnedgange, og Han havde en stor samling billeder af dem fra det meste af verden. »Lyset er smukkest, lige før det forsvinder«, plejede han at sige, når Han viste sine billeder frem.

Hun var civilingeniør med EDB som speciale, og Hun kunne sidde ved skærmen i timevis, opslugt af at lege med modeller af virkeligheden. »Man får et meget mere intenst forhold til virkeligheden, når man analyserer den på EDB«. Også i det daglige var Hun meget systematisk anlagt. Meget mere end Han var. Sommetider drillede Han Hende med det. »Rod er et tegn på kreativitet«, sagde Han, når Hun en sjælden gang bad Ham om at rydde op efter sig.

De får øje på Barnet, da de er halvvejs inde i skoven. Det ligger lidt væk fra den snævre og våde sti, og Han er lige ved at træde på det, da Han for en gangs skyld går uden om et stort og fugtigt område.

Først ligner det bare en bunke tøj, der er smidt i skovbunden, men lige før Han skal til at sætte foden på det, ser han noget, der ligner en dukke, inden i tøjet. Det er ikke en dukke, opdager Han hurtigt. Det er et lille barn. Et dødt barn. Ansigtet er fuldkommen blegt, og øjnene stirrer tomt op i himlen. Barnets lille højre hånd knuger om nogle græsstrå. Det er 3 – måske 4 år gammelt.

Synet pumper al luft ud af ham. Han bliver hvid i hovedet, spærrer øjnene vidt op, frembringer en rallende lyd, og benene giver efter under Ham. Hun råber forskrækket, og kommer hen for at se, hvad det er. Han sætter sig tungt på en væltet træstamme, kigger desperat den anden vej og begynder at kaste op – vildt og voldsomt. Han bukker sig forover, og hele kroppen ryster. Da han er færdig, løber det ned af hans næsten nye vindjakke.

Hun sidder bare. Lammet. Stirrer konstant på det døde Barn. Tanker, Hun ikke har kendt før, jager gennem hovedet på Hende. »Det er jo et Barn – kan børn bare dø?« var den første tanke. »Tænk hvis det var mit barn – det er godt, jeg ikke har børn. Det kan ikke ske for mig«, og så: »Hvem kan det være – hvor er moderen?«

Langsomt nærmer Hun sig. Hun træder forsigtigt for ikke at synke ned i den våde jord, og for ikke at træde på den lille blå frakke, Barnet har på. »Den frakke bliver svær at få ren«, får Hun lige tænkt. Så bøjer Hun sig roligt ned og rører let ved Barnets ene kind. Den er blød og kold. Isnende kold. Men bortset fra den manglende farve og de tomme øjne kan Hun ikke se noget unormalt. Det døde Barn er fuldt påklædt. Det ser ud som om, det er standset op og har smidt sig

midt i en god leg. Hun kigger længe på Barnets ansigt. Eftertænksomt. Så bøjer Hun sig forsigtigt ned og kysser Barnet på panden. Hun glatter barnets lyse hår og bryder pludselig i en voldsom gråd. Længe græder Hun. Tårerne løber ned ad kinderne og drypper ned på den fugtige skovbund. Hun kan ikke holde op.

Længe sidder Hun bare, men så rejser Hun sig op. Hun tørrer øjnene og ansigtet med en snip af sin hjemmestrikkede sweater, går over til Ham, kigger på Ham og tager hans ene hånd. Langsomt, langsomt trækker Hun i Ham. Går foran hen til det døde Barn. Han kigger stift ned i jorden. Der går en kuldegysning igennem Ham, og Han løfter forsigtigt blikket. Kigger på Barnets ansigt, drejer uendeligt langsomt hovedet og kigger på Hende. Tom i hovedet. Tom i blikket.

»Hvorfor begynder livet, når det skal slutte sådan«, tænker Hun. Men hun siger ingenting. Han rømmer sig, løfter igen hovedet og ser Hende lige ind i øjnene. »Jeg forstår det ikke«, hvisker Han, »jeg forstår overhovedet ingenting«. Han griber Hende hårdt om livet – så hårdt, at hun må skribe af smerte. »Jamen hvad er det for noget?« Nu råber Han højt. »Hvad er meningen? Det er ikke retfærdigt – det er fuldstændig forkert. Hvem har fundet på det?« Han virrer med hovedet, »sådan er livet slet ikke – sådan har vi overhovedet ikke planlagt det. Det kan ikke bare ende på den måde!« han skjuler hovedet i hænderne og ryster over hele kroppen – stirrer som i trods ind i de døde øjne, der ikke gengælder noget som helst.

I et glimt er det som om, det hele er hans skyld. Som om Han alene er ansvarlig for liv og død – altings begyndelse og altings slutning. Lyset, mørket. Han synker sammen på den våde skovbund, mellem visne blade og grenstumper. »Jeg kan ikke – jeg vil ikke.«

Bagefter var alting anderledes. Mennesker, der kom forbi, fik kaldt på hjælp, og pludselig var skoven fuld af mennesker og aktivitet – andre som ordnede, hvad der skulle ordnes. Og tingene blev igen forståelige – virkelige. Men alligevel var det anderledes. Et lyn fra en verden uden orden – uden fornuft. Døden som det virkelige liv.

Da Hun åbnede ledet, for at de kunne komme ud af skoven igen, knirkede det, som det altid gjorde. Men det lød anderledes. Næsten muntert. Og Han følte en mærkelig opstemthed, da Han gik igennem. Opstemthed blandet med dyb tvivl. Hun holdt ledet for Ham, og Hun smilede. En underlig trang til at synge greb Ham. Tidens pop-melodier, gamle revyviser. Men han kunne ikke huske nogen.

De elskede hele natten. De klædte hinanden af, rørte ved hinanden overalt. Og Han tog hende hårdt og brutalt. De tænkte ikke på noget

som helst. Ind imellem græd de. Ind imellem lo de. Højt.

Lige før han faldt i søvn, kyssede Han hendes ene øre og mumlede uforståelige, pludrende ord. Og på grænsen til søvnens uendelige univers hørte Han et lille barns længselsfulde kalden.

Den perfekte bror

af Niels Helberg

Min bror er to år ældre end mig – han fylder snart tretten. I den sidste tid har han haft ondt i brystet, når han er forpustet. Bortset fra det har han altid været god til fodbold og al mulig sport. Han har spillet på førsteholdet, siden han begyndte til fodbold. Det var meningen, at jeg skulle være nøjagtig lige så god til fodbold som ham. Men jeg har aldrig spillet på førsteholdet.

Min storebror har altid rodet med computere og sådan noget. Han lavede sine første programmer, da han gik i børnehave. Jeg har også prøvet at lave programmer, men jeg er ikke nær så dygtig til det, som min bror. Det var ellers meningen.

Min bror laver også opfindelser. Det bedste og værste, han har lavet, er en lille elektrisk dims, som han har gemt inde i telefonen på fars og mors soveværelse. Så min bror og jeg kan ligge om aftenen på hvert vores værelse og høre alt, hvad der foregår i soveværelset. Det er et år siden, min bror lavede dimsen, men far og mor har ikke opdaget den endnu. Så ville de sikkert afbryde den. Der går nu også lang tid imellem, jeg gider lytte. I starten var det sjovt at høre dem bolle. Jeg kunne blive helt rød i hovedet ved lyden. Men det blev hurtigt kedeligt. Så er det bedre, når de skændes. Men det gør de sjældent.

I går aftes klippede jeg ledningen til min storebrors lyttedims over.

I virkeligheden kunne jeg have haft en masse søskende. Men første gang mor blev gravid, fandt lægerne ud af, at barnet ville få en eller anden mystisk sygdom. Så far og mor besluttede at få barnet fjernet, før det blev født. Anden gang mor blev gravid, opdagede lægerne, at barnet ville blive overfølsomt over for nogle ting i maden. Det barn blev også fjernet, før det blev født, for far og mor ville ikke tage ansvaret for at sætte et handicappet barn i verden.

Tredje gang mor var gravid, kunne lægerne ikke finde den mindste fejl ved fosteret. Så det fik lov at leve. Og det blev altså til Michael, min storebror. Han er som sagt også god både til fodbold og computere og alting. Og han har aldrig været syg, bortset fra forkølet.

Far og mor ville gerne lave en lillesøster eller lillebror til Michael, men første gang de prøvede, opdagede lægerne, at barnet ville blive en nærsynet pige. En, der skulle gå med briller altid. Hun blev

fjernet, for far og mor syntes ikke, der var grund til at føde et unormalt barn, når man kunne få et helt normalt.

Og så var det, at de lavede mig. De ville helst ikke have, at der var for mange år imellem børnene, så prøvede de ikke mere på den almindelige måde. De ville være helt sikre på, at jeg blev lige så perfekt som Michael. Lægerne tog nogle celler fra min bror og fik dem til at danne et nyt foster. Så blev fosteret puttet ind i mor, og hun fødte mig på normal måde. De kalder det kloning, og det er noget helt specielt, for der er kun et par hundrede klonede børn i Danmark.

Jeg er to år yngre end Michael, og jeg hedder Niels, men bortset fra det, er jeg nøjagtig magen til min bror. Jeg ser ud præcis ligesom på de billeder, der blev taget af Michael for to år siden. Og når jeg ser på Michael, ved jeg, hvordan jeg selv ser ud om to år.

Nogle gange er det sjovt at være en kloning. Nogle gange er det irriterende. Farmor siger tit sådan noget som: »Gud, præcis sådan sagde din bror også for to år siden . . .« – »Nej, er du begyndt at samle på frimærker, Niels? Det gjorde Michael også for to år siden . . .« – »Da din bror var på din alder, havde han en lille kæreste med lyst hår og hestehale. Har du også sådan en kæreste, Niels?«

I skolen er der sommetider nogle, der gør nar af os. Det er ikke så meget de andre børn. Men en af Michaels lærere kommer tit hen til mig og siger: »Jeg synes, du er vokset nedad, Michael!« og min idrætslærer kalder mig for »Mini-Michael« og fortæller mig altid, hvor god min bror var til at klatre i tove og springe over buk og sådan noget, da han var på min alder.

Heldigvis er mor og far ikke sådan. Mor siger altid, at selvom jeg ligner min storebror, behøver jeg ikke være ligesom ham. »I er genetisk ens, men forskellige personligheder . . .«. Hun vil gerne have, jeg har mine egne interesser og ikke prøver at efterligne Michael. Og jeg er faktisk også anderledes. Jeg er for eksempel ikke nær så god til sport, som Michael. Det kan godt være, at jeg kunne blive det, men jeg gider ikke træne, ligesom han gør. Jeg gider heller ikke sidde og bryde hjernen foran computeren i timevis, sådan som Michael altid har gjort. Jeg vil meget hellere tegne og læse bøger og cykle rundt på vejene med mine kammerater.

Jeg hader at arve Michaels tøj. Jeg vil helst have nogle helt andre farver end ham. Da Michael sidst valgte at få en blå vindjakke, valgte jeg en rød, selvom jeg faktisk bedst kunne lide den blå. Far smilede bare og sagde, at Michael også havde en rød vindjakke, da han var på min alder. Michael er ved at blive langhåret, så jeg vil helst have kort hår, der stritter. »Det havde jeg også, da jeg var lille,«

siger Michael hånligt.

En stor forskel er der i hvert fald på os: Michael har en lillebror, som han kan drille. Jeg har en storebror, som jeg kan blive drillet af. Jeg ville gerne selv have en lillebror eller lillesøster, men det får jeg aldrig. Far og mor har ordnet det sådan, at de ikke kan få flere børn. De siger, at nu har de jo to perfekte unger, så må det være nok.

I går aftes lå jeg længe på mit værelse. Jeg havde tændt for Michaels hemmelige lytteapparat, så jeg kunne høre alt, der foregik i fars og mors soveværelse. I lang tid var der helt stille. Men så begyndte de at snakke. De skændtes ikke – de snakkede.

»Du har været så underlig, siden du kom tilbage fra hospitalet,« sagde mor.

Far havde været på hospitalet for at snakke med lægerne om Michael. Siden Michael havde begyndt at få ondt i brystet, når han var forpustet, havde han været til nogle undersøgelser.

»Er der noget i vejen?« sagde mor. »Er der noget, du ikke har fortalt mig endnu?«

Det varede lidt, før jeg gættede, hvad den næste lyd var for noget. Det var ikke en lyd, jeg havde hørt før. Det var far, der hulkede.

»Hvad er det?« sagde mor med en meget bekymret stemme. »Du må fortælle mig det, lige meget hvad det er.«

Der gik lang tid, før far sagde noget. Da han endelig talte, var det med en lav og mærkelig stemme.

»Det er galt med Michaels hjerte. En meget sjælden sygdom. Den starter i puberteten. De kan ikke – gøre noget.«

»Jamen – hvad mener du? Kan de ikke gøre noget? De skal gøre noget!«

Der var stille et stykke tid. Så talte far igen.

»Der er ikke noget, man kan gøre. Det er en utrolig sjælden sygdom. Lægen sagde, at den var – utrolig sjælden.«

Der var stille et øjeblik. Så udbrød far:

»Vi mister ham.«

»Nej!« skreg mor. Så græd hun.

Både far og mor græd. De lød så forfærdeligt, at jeg også begyndte at græde.

Så sagde far noget mere:

»Lægen spurgte, om vi havde andre børn. Jeg sagde, vi har Niels. Så sagde lægen, at det er en såkaldt dobbelt recessiv arvelig defekt, Michael har. Chancen for, at en søskende også har den, er én mod en million. Men mindre altså . . .«

Nu skreg mor igen. Jeg ledte febrilsk efter en saks, fandt den og klippede ledningen til lytteapparatet over.

Livvagten

af Douglas Arthur Brown

Zinelda og jeg tænker på at gifte os. Det er ikke hendes rigtige navn. Vi ved ikke, hvad hendes rigtige navn er. Hun har ikke nogen dåbsattest. Når vi bliver gift, tror jeg nok, hun vil have et andet navn. Vi ville gerne have giftet os i dag, hvis det havde været muligt, men det var ikke til at få fat i en officiel person, som kunne gøre det for os. Først må vi ud af landet, og så gifter vi os.

- At blive gift er blot en af vores planer. At overleve er det vigtigste og kommer selvfølgelig før et bryllup. Zinelda og jeg er begge på flugt. Det gør os til kriminelle. På en måde lyder det underligt, når jeg tænker på det, og siger det for mig selv – ”vi er kriminelle.” Jeg ler – Zinelda smiler. Men faktisk er det ret alvorligt. Hvis vi bliver fanget, inden vi når ud af landet, risikerer jeg dødsstraf eller det, der er værre.

Vi har begge vores levevej, Zinelda og jeg. Zineldas krop indbringer hendes arbejdsgiver omkring en million kroner om året. De tjener mere på min krop, men denne form for arbejde er ved at tage livet af mig. Jeg er ikke længere den, jeg var. Zinelda kunne sikkert godt fortsætte med at gøre det, hun gør, de næste ti år. Jeg holder måske to år til, levende, og måske en måned, død. Men forretning har altid været baseret på behov og efterspørgsel. Ikke sandt? Lige nu for tiden er der stor efterspørgsel, så min levetid er sikkert ikke mere end et år. Det er derfor, vi vil forlade landet. Det vil forbedre min livskvalitet.

Zinelda havde aldrig haft sex med nogen, før hun mødte mig. Det lyder måske lidt mærkeligt om en pige, som har født fem børn. Jeg tror ikke, de gør sådan noget i dit land. Det håber vi i hvert fald ikke. Men her hos os er det sådan. Zinelda var gravid ti gange, i perioden fra hun var femten til hun var tyve år. Alle reagensglas-graviditeterne endte med aborter. Nej, nej, det gør ikke noget. Jeg ved godt, hvad du tænker. Men det var ren og skær forretning. Hendes arbejdsgiver tjente millioner på aborterne.

De sidste fem år har Zinelda født levende børn. Lige nu er hun gravid med vores barn. Vi kommer ikke til at tjene penge på dette barn. Hun blev gravid uden for den kontraktlige aftale. Zinelda har en masse problemer, som hun ikke har haft under de tidligere graviditeter. Jeg har fortalt hende, at det er, fordi hun er vant til alt

det tekniske udstyr omkring sig. Ved du, hvad de fortalte hende om alle de aborter, hun havde, mens hun var teenager? At det var en naturlig udviklingsfase i den reproduktive modningsproces. Du vil sikkert spørge, hvordan nogen kan være så naiv. Når jeg kommer til dit land, vil jeg forklare det for dig. Med mindre du måske er én af dem, som har adopteret et af Zineldas børn. Undskyld - dit barn. Når alt kommer til alt, en livmoder er en livmoder, og Zinelda havde intet at gøre med den genetiske sammensætning.

Hvis det er sådan, vil du sikkert vende det døve øre til hele min historie. Men hvis det nu var lige omvendt. Hvis du skulle gøre, hvad Zinelda gør, for at overleve, og dit barn blev sendt her til vores land, og du forsøgte at sælge det, så ville du ikke finde en eneste køber i hele landet. Det ville svare til at sælge is til en eskimo. Vi har simpelt hen så mange børn her. Ja, jeg ved godt, nogen af jer vil sige, at vi skulle koncentrere os lidt mere om familieplanlægning end om vores religiøse tro. Men det er netop, hvad det drejer sig om, at vores familieplanlægning har medført en sund forretning.

Zinelda var ganske godt tilfreds med at fortsætte sit arbejde. At føde børn. Alle hendes søstre og veninder laver det samme. Maver til leje. Zinelda havde indgået en kontrakt med sin arbejdsgiver om, at hendes livmoder var til dennes disposition, så længe den var livgivende. Men hun besluttede at bryde kontrakten. Det var min skyld.

Det hele begyndte for cirka et år siden. Vi lå på den samme hospitalsstue. Jeg skulle have foretaget en almindelig biopsi, og Zinelda var ved at føde sit sjette barn. Det som kom før denne her. Det viste sig, at barnet var dødfødt, og hun var ked af det. Det kunne jeg ikke forstå. Dødfødte børn er i høj kurs nu for tiden. Så var det hendes tur til ikke at forstå. Ser du, hun troede, hun var skyld i, at barnet var født dødt. Hun troede, at hendes karriere var forbi. Jeg forklarede hende, at hvis hun nøje læste det med småt i kontrakten, ville hun opdage, at hun havde overholdt kontrakten på den mest beundringsværdige måde. Dødfødte børn var adskillige millioner værd nu om dage, specielt dem uden hjerne. De var automatisk erklæret for juridisk døde, hjernedøde.

Jeg prøvede at få hende til at forstå det. Jeg spurgte hende, om hun opbevarede ekstra pærer i sin lejlighed i tilfælde af, at de gamle brændte ud. Det gjorde hun. Så fortsatte jeg med at forklare hende, at de dødfødte var reservedele for de levende børn, som hun havde født. De ville således blive holdt i live i respirator og få lov til at vokse normalt. Det bedste vækstlaboratorium for menneskelige organer er stadigvæk det menneskelige legeme. Hvis der opstod

problemer med et af de børn, hun havde født, så havde de deres egen donor-bank i landet. Selvfølgelig opfatter man alt dette i dit land for at være uetisk. Det er derfor, du er nødt til at sende barnet over til os, når det skal opereres. (Det er lidt mere kompliceret end dengang, du adopterede barnet. Det skete via et af disse mellemledslande i Europa, gennem et respekteret adoptions-bureau.) Men når det drejer sig om disse baby-donor-banke, ja, så er det en anden historie. Dit land ville virkelig komme i søgelyset, hvis det åbenlyst tolererede det. Du kender godt det gamle ordsprog – ude af syne ude af sind. I har ikke noget imod det, så længe det ikke sker hos jer selv. Ikke sandt?

Det lod til, at Zinelda havde problemer med denne forklaring. Hun forstod den simpelt hen ikke. Så jeg besluttede at komme med en anden forklaring. Jeg begyndte med at fortælle hende, at hun skulle holde op med at kalde det et barn. Ordet barn kan ikke anvendes om et foster, før det er født. Og et foster anses ikke for at være et menneske. Selvfølgelig er det en del af et menneske, så som lunger, nyrer eller lever, men ikke et fuldt færdigt menneske. Jeg ved godt, at i dit land har man en lidt anderledes definition. Det er det, der er så underligt ved ord, ikke sandt? Vi kan alle blive enige om den generelle betydning af et ord. Men når det optræder specifikt, er der ligeså mange udlægninger, som der er mennesker. Undskyld, jeg kom vist lidt på afveje. Jo, Zinelda kunne ikke rigtig forstå dette. Det var for meget at forlange af hende, at hun også måtte acceptere det. Så jeg koncentrerede mig om at få hende til at forstå det. Jeg forklarede hende, at denne "genstand" havde forskellig værdi alt afhængig af udviklingsstadiet. Jeg sagde, at hun skulle tænke på kyllinger. Et æg har sin pris – en kylling en anden. En gammel høne kan kun bruges til suppe og har derfor mindre værdi end en kylling, som er en måned gammel. Hendes "genstand", den dødfødte, havde en bestemt værdi, fordi den kunne anvendes som reserve og var intakt. På den anden side set kunne den indbringe endnu flere penge, hvis den blev opdelt i forskellige genstande, hver med sin værdi og prisseddel. Sådan var handelsloven. Opdel helheden i mindre dele og se prisen stige. Zinelda begyndte nu at indse, at hun ikke havde været skyld i den dødfødte. Så spurgte hun mig, om alle hendes teenage-uheld virkelig havde været en del af den reproduktive modningsproces? Jeg sagde til hende, at abort var et mere passende ord, ikke uheld. Jeg er en pedant, når det drejer sig om de rette ord.

Zinelda og jeg blev begge udskrevet fra hospitalet den samme dag, og vi aftalte at mødes over en kop te i den kommende uge. Nå ja, først te og så samleje, som det så ofte sker, og derefter begyndte så

vores problem. Zineldas arbejdsgiver går meget op i familieplanlægning og ville ikke bryde sig om, at hun var gravid med mig. Det stod der klart og tydeligt i kontrakten.

På samme tidspunkt begyndte jeg at slå med mine egne problemer. Jeg var blevet forfremmet. Min blodtype var den samme som vicepræsidentens. Du ved godt, jeg er hans livvagt. Et tys-tys job. Jeg har aflagt troskabsed til min regering. Jeg havde ikke noget valg. Jeg blev indkaldt fra børnehjemmet, da jeg var tretten år. De tilbød mig et spændende liv. Bedre end det på børnehjemmet. Jeg ville give mit liv for at redde hvilket som helst medlem af regeringen, for hvem jeg var livvagt. Vi findes i hvert eneste land. Men jeg er en speciel slags livvagt. Jeg beskytter min vicepræsident rent fysisk. Hvis han ved et uheld skulle miste et øje, en lunge, hjerte eller nyre, så står jeg parat med reservedelene. Jeg er allerede blevet brugt en gang. Ham, jeg var hos tidligere, havde brug for en nyre. Den var blevet gennemhullet ved et attentat. Så jeg gav ham min. Gav er ikke det rigtige ord. Giver man noget, får man ikke penge for det. Jeg blev godt betalt for min nyre. Men som jeg sagde tidligere, behov skaber efterspørgsel. Lige nu er vi midt i en borgerkrig, og vi påregner mange skader, så mit liv vil blive kort. Vicepræsidenten vil ikke gå med skudsikker vest. Han siger, jeg er beskyttelse nok.

Nu forstår du sikkert, hvorfor det er nødvendigt, at vi må flygte. Hvis jeg skal opleve en fremtid som Zineldas mand og som far til barnet, må vi simpelt hen væk herfra. Min flugt vil blive anset for at være landsforrædderi, og straffen er øjeblikkelig dissektion. Og Zinelda vil blive tvunget til at vende tilbage til et liv med aborter.

Zinelda og jeg har begge sneget os væk fra byen og har aftalt med en båd, at den skal sejle os over til dit land. Jeg tror, vi må bede om politisk asyl. Forhåbentlig bliver det ikke nødvendigt at forklare alt for mange detaljer. Jeg fortæller dem, at jeg er blevet tortureret og viser dem mine ar. Jeg vil ikke fortælle dem sandheden. Den er for traumatisk, siger jeg. Jeg vil græde og pege på Zineldas mave og barnet og fortælle dem, at vi ønsker at blive gift. De er sikkert ligeglade med, om det er hendes rigtige navn. Vi kommer uden dåbsattester.

Hvad er Det Ethiske Råd?

Folketinget har nedsat Det Ethiske Råd, som bl.a. skal komme med indstillinger til sundhedsministeren og Folketinget om de etiske spørgsmål, den biomedicinske udvikling rejser. Rådet har siden sin start i 1988 arbejdet med dødskriteriet og ny teknik anvendt ved livets begyndelse. Rådet skal også skabe offentlig debat om de etiske spørgsmål.

Rådet har 17 medlemmer, der er ulønnede. Udpegningen sker under hensyntagen til medlemmernes offentligt dokumenterede indseende i de etiske, kulturelle og samfundsmæssige spørgsmål, der er af betydning for rådets arbejde. Medlemmerne repræsenterer ikke organisationer eller institutioner.

Materiale til diskussion

Det Ethiske Råd har udgivet materiale, der lægger op til debat om behandling af ufrivillig barnløshed. Det drejer sig om:

Beskyttelse af menneskelige kønsceller, befrugtede æg, forsteranlæg og fostre. En redegørelse, Det Ethiske Råd, 1989.

Livets begyndelse. Opponentindlæg på Det Ethiske Råds høring i Århus, Det Ethiske Råd, 1989.

Behandling af og forsøg på fostre, Lars Adam Rehof, Det Ethiske Råd, 1989.

Barnet uden navn, Dea Trier Mørch, Det Ethiske Råd, 1990.

Fosterbørn. Når teknikken griber ind i livets begyndelse, Ole Münster og Bo Andreassen Rix. Thorups forlag. 1989.

Alle disse bøger kan købes i boghandlen.

Derudover er udgivet følgende:

Prænatal diagnostik, prænatal screening, genetisk rådgivning. Et debatoplæg, Det Ethiske Råd. 1989.

Kunstig befrugtning og forskning på menneskelige kønsceller og befrugtede æg, Det Ethiske Råd, 1989.

Reagensglasbørn og anden form for kunstig befrugtning. Juridiske konsekvenser ved anvendelse af ny forplantningsteknologi m.v. Et juridisk responsum, Det Ethiske Råd, 1989.

Alle disse bøger er udgået, men kan lånes på biblioteket.

DET ETISKE RÅD

1990